

Brüssel, 25. november 2022
(OR. en)

14668/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0032(COD)

COMPET 885
IND 466
RC 57
RECH 595
TELECOM 454
FIN 1212
CADREFIN 197
CODEC 1730

MÄRKUS

Saatja:	Alaliste esindajate komitee (COREPER I)
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	14454/22
Komisjoni dok nr:	6170/22 + ADD 1
Teema:	Määrus, millega kehtestatakse meetmete raamistik Euroopa pooljuhiökosüsteemi tugevdamiseks (kiibimäärus) – Üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 8. veebruaril 2022 Euroopa Parlamendile ja nõukogule järgmise ettepaneku: määrus, millega kehtestatakse meetmete raamistik Euroopa pooljuhiökosüsteemi tugevdamiseks (kiibimäärus)¹. Kõnealusele ettepanekule ei ole ametlikku mõjuhinnangut lisatud.

¹ 6170/22 + ADD 1.

2. Kavandatud määruse eesmärk on tugevdada Euroopa pooljuhiökosüsteemi, et suurendada liidus pooljuhtide varustuskindlust ja arendada uusi turge Euroopa tipptehnoloogiate jaoks. Algatus peaks hõlmama kogu väärtusahelat alates projekteerimisest kuni tootmisvõimsuseni. Eelkõige on selle eesmärk piirata Euroopas tulevikus tekkida võivaid puudujääke või pingelisi olukordi pooljuhtide tarnes ning vajaduse korral ohjata tagajärgi, aidates seeläbi kaasa Euroopa tööstuse vastupanuvõimele. Samuti soovitakse sellega struktureerida kõnealust küsimust käsitlev Euroopa lähenemisviis, mis peaks aitama tugevdada siseturgu.
3. Nende eesmärkide saavutamiseks põhineb ettepanek kolmel sambal:
- 1. sammas: luua Euroopa kiibialgatus, et toetada tehnoloogiaalase suutlikkuse suurendamist ja ulatuslikku innovatsiooni kogu ELis, et võimaldada tipptasemel ja järgmise põlvkonna pooljuht- ja kvanttehnoloogia arendamist ja kasutuselevõttu, mis tugevdab ELi suutlikkust ja pädevust kõrgtehnoloogilise projekteerimise, süsteemide integreerimise ja komponentide tootmise valdkonnas; täpsemalt hõlmab Euroopa kiibialgatus viit tegevuseesmärki, mis on seotud järgmisega: katseliinide arendamine, et katsetada ja testida innovaatilisi protsessitehnoloogiaid ja projekteerimiskontseptsioone; projekteerimisplatvormi väljatöötamine, et hõlbustada juurdepääsu projekteerimisressurssidele; kvantkiipide toetamine; pädevuskeskuste loomine ja oskuste tugevdamine, et suurendada juurdepääsu ja talendipagasit kogu liidus; ning kiibifond, et toetada idufirmasid ja VKEde laienemist;
 - 2. sammas: luua raamistik varustuskindluse tagamiseks, meelitades ligi suuremaid investeeringuid ja tootmisvõimsust pooljuhtide tootmisse, samuti pakendamisesse ning täiustatud katsetamisse ja monteerimisse esimeste omalaadsete integreeritud tootmisraajatiste ja ELi avatud pooljuhitehaste kaudu;

- 3. sammas: luua mehhanism järelevalve ja kriisidele reageerimise koordineerimiseks liikmesriikide ja komisjoni vahel, et tugevdada koostööd liikmesriikidega ja nende vahel, jälgida pooljuhtide tarnimist, hinnata nõudlust, prognoosida nappust, käivitada kriisietapp ja võtta kasutusele spetsiaalsed meetmed.
- 4. Komisjon tegi ettepaneku võtta määruse aluseks ELi toimimise lepingu artikkel 114, artikli 173 lõige 3, artikli 182 lõige 1 ja artikkel 183, milles käsitletakse õigusaktide ühtlustamist, tööstust ning teadust ja tehnoloogiaarendust. Komisjoni ettepaneku läbivaatamisel jõuti nõukogu ettevalmistavates organites siiski järeldusele, et ELi toimimise lepingu artikli 182 lõige 1 ja artikkel 183 ei sobi õiguslikuks aluseks.
- 5. Kiibimääruse ettepanekuga kaasneb nõukogu määruse ettepanek, millega muudetakse määrust (EL) 2021/2085, millega luuakse ühisettevõtted programmi „Euroopa horisont“ raames, seoses kiipide ühisettevõttega,² et rakendada enamikku Euroopa kiipide algatuses ette nähtud meetmetest.
- 6. Euroopa Parlamendi tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon (ITRE) nimetas kiibimääruse ettepaneku raportööriks Dan NICA (S&D, RO). ITRE komisjon peaks hääletama oma muudatusettepanekute üle komisjoni ettepaneku kohta ja võtma läbirääkimisvolitused vastu 2023. aasta jaanuaris, kusjuures läbirääkimisvolitused pannakse eeldatavasti hääletusele 2023. aasta veebruaris toimuval täiskogu istungil.
- 7. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse kiibimääruse ettepaneku kohta vastu 15. juunil 2022³. Euroopa Regioonide Komiteelt taotletud arvamus võeti vastu 12. oktoobril 2022⁴.

² 6171/22.

³ 10439/22.

⁴ 14222/22.

II. TÖÖ NÕUKOGUS

8. Nõukogu (konkurentsivõime) kuulas oma 24. veebruari 2022. aasta istungil ära komisjoni ettekande kavandatava kiibimääruse sisu ja eesmärgi kohta. Nõukogu võttis tehtud edusammud teadmiseks ja pidas oma 9. juuni 2022. aasta istungil komisjoni ettepaneku üle poliitilise mõttevahetuse.
9. Konkurentsivõime ja majanduskasvu töörühm (tööstus) alustas ettepaneku läbivaatamist Prantsusmaa eesistumise ajal 2022. aasta veebruaris, kui komisjon ettepaneku kohta ettekande tegi. Töörühma kümnel koosolekul esitati komisjoni ettepaneku ja eesistujariigi Prantsusmaa koostatud esimese kompromissteksti üksikasjalik analüüs.
10. Töö jätkus Tšehhi eesistumise ajal, tuginedes eesistujariigi Tšehhi koostatud muudetud kompromisstekstidele töörühma 8. ja 15. juuli, 5., 12., 19. ja 26. septembri, 6., 10., 19. ja 24. oktoobri ning 9. novembri 2022. aasta koosolekutel.
11. Kuigi delegatsioonid pidasid ettepanekut üldiselt tervitatavaks ja toetasid selle eesmäärke, erinesid nende seisukohad küsimuses, kuidas neid eesmäärke kõige paremini saavutada. Seetõttu muutis eesistujariik, kes säilitas küll kavandatud õigusakti idee, sisu ja põhistruktuuri, oma järjestikustes muudetud kompromisstekstides mitmeid komisjoni ettepaneku sätteid, et võtta arvesse töörühma tasandil toimuvatel aruteludel esitatud delegatsioonide soove, parandada ettepaneku selgust ja teostatavust ning tagada õiguskindlus.

Need muudatused hõlmasid eelkõige järgmist:

- mõiste „esimene omalaadne“ pooljuhtide tootmisrajatis, et selgitada, et kvalifitseeruv element võiks olla innovaatiline mitmes eri valdkonnas;
- Euroopa kiibialgatuse üld- ja tegevuseesmärkide ning sisu sõnastamine, samuti teadus- ja innovatsioonitegevuse ning suutlikkuse suurendamise meetmete täpsustamine;

- kiibimääruse ühtlustav osa ja siseturu toimimise parandamise eesmärk;
- pooljuhtide, integratsioonitehnoloogiate ja süsteemide projekteerimise pädevuskeskuste Euroopa võrgustiku loomine;
- nõuded, millele integreeritud tootmisrajatised ja ELi avatud pooljuhitehased peavad vastama, eelkõige seoses positiivse ülekanduva mõjuga liidu pooljuhtide väärtusahelale;
- liikmesriikide roll Euroopa pooljuhtide nõukoja kaudu integreeritud tootmisrajatise või ELi avatud pooljuhitehase staatust käsitleva otsuse tegemisel, sealhulgas kehtetuks tunnistamise korral;
- võimalus teha keskkonnamenetlustest erandeid integreeritud tootmisrajatiste või ELi avatud pooljuhitehaste kavandamisel, ehitamisel ja käitamisel, kui seda loetakse „ülekaalukaks avalikuks huviks“;
- kohustuslike teabenõuete kavandamine kriisietapis, mida teostab komisjon, sealhulgas kaitsemeetmed, et tagada nende proportsionaalsus ja julgeolekuhuvid;
- hädaabimeetmete ulatus ja rakendamine seoses elutähtsate sektorite loeteluga ning prioriteetsete tellimuste ja ühisostude instrumentidega ning nõukogu rakendusakt kriisietapi käivitamiseks;
- teabe- ja teavitamiskohustuste täitmise tagamine ning prioriteetsete korralduste täitmine trahvide ja karistuste abil.

12. Alaliste esindajate komitee arutas oma 4. novembri 2022. aasta koosolekul kiibimääruse rahastamist ja finantsstruktuuri ning kavandatavat Euroopa kiibitaristu konsortsiumi (ECIC) käsitlevaid sätteid ning andis suuniseid edasiste sammude kohta nendes küsimustes.

Kuigi liikmesriigid olid üldiselt nõus, et programm „Euroopa horisont“ ja programm „Digitaalne Euroopa“ on kõige sobivamad programmid kiibimääruse rakendamiseks ning et kiibimääruse rahaline ambitsioonitase peaks jääma komisjoni ettepanekule vastavaks, lükkasid delegatsioonid tagasi kulukohustuste vabastamise kasutamise programmi „Euroopa horisont“ raames. Samal ajal märkis eesistujariik, et liikmesriikidest pisut üle poole toetas ECICi jätmist ettepanekusse, kuid seda koos lisaselgitustega protsessi kohta, pidades eelkõige silmas selle avatust.

13. Seetõttu valmistas eesistujariik ette veel ühe muudetud kompromissteksti⁵, mis ei hõlma enam kulukohustuste vabastamise kasutamist programmi „Euroopa horisont“ raames, et pidada kinni kehtivast institutsioonidevahelisest kokkuleppest mitmeaastase finantsraamistiku kohta seoses kulukohustuste vabastamisega, mille tulemusena väheneb programmi „Digitaalne Euroopa“ kogueraldis vastavalt 400 miljoni euro võrra. Eesistujariik tegi omakorda ettepaneku kiita heaks käesoleva märkuse *addendum*’is 1 esitatud nõukogu avalduse eelnõu.

Samuti võttis eesistujariik muudetud tekstis arvesse delegatsioonide soovi täpsustada, milliseid tegevuseesmärke millisest programmi osast rahastatakse.

Lisaks tegi eesistujariik ettepaneku selgitada täiendavalt ECICi loomise vabatahtlikkust, selle avatust erinevatele õiguslikele koostöövormidele ja teistele osalejatele ning eeskirju rahastamistaotluste valimiseks, mis ei tohiks põhineda mingil kindlal koostöö õiguslikul vormil. Kiipide ühisettevõtte ametiasutuste nõukogul peaks olema võimalik kontrollida ECICi avatust ja nõuda vajaduse korral parandusmeetmete võtmist.

14. Alaliste esindajate komitee vaatas oma 23. novembri 2022. aasta koosolekul selle kompromissteksti läbi ja leppis kokku, et muudetakse viimases kompromissettepanekus esitatud muudatust seoses põhjenduse 12 sõnastusega, mis käsitleb pooljuhtide pädevuskeskuste võrgustikku. Samuti nõustus nõukogu lisama uue põhjenduse 15a, et täiendavalt rõhutada, kui oluline on eristada teadusuuringuid ja innovatsiooni suutlikkuse suurendamise meetmetest.

⁵ 14454/22.

Kõik liikmesriigid olid valmis kompromissteksti muudetud kujul toetama. Eesistuja sõnas kokkuvõtteks, et muudetud tekst on kindel alus üldise lähenemisviisi kokkuleppimiseks nõukogu (konkurentsivõime) 1. detsembri 2022. aasta istungil.

Alaliste esindajate komitee soovitas nõukogul samuti kiita heaks käesoleva märkuse *addendum*'is 1 esitatud avaldus.

15. Lõplik kompromisstekst on esitatud käesoleva märkuse LISAS. See kajastab eesistujariigi ja liikmesriikide jätkuvaid jõupingutusi leida õige tasakaal erinevate huvide ja eesmärkide vahel. Muudatused võrreldes eesistujariigi eelmise tekstiga (dok 14454/22) on esitatud **paksus allajoonitud kirjas** ja väljajäetud tekst on märgitud nurksulgudega [...].

Põhjendustes 15a ja 16 ning artiklis 7 esitatud uusi elemente tuleb kajastada nõukogu määruses, millega muudetakse määrust (EL) 2021/2085, millega luuakse ühisettevõtteid programmi „Euroopa horisont“ raames, seoses kiipide ühisettevõttega.

III. JÄRELDUS

16. Nõukogul palutakse:
- leppida LISAS esitatud kompromissteksti alusel kokku üldine lähenemisviis komisjoni ettepaneku suhtes;
 - kiita heaks käesoleva märkuse *addendum*'is 1 esitatud avaldus, mis lisatakse nõukogu protokollile.

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega kehtestatakse meetmete raamistik Euroopa pooljuhiökosüsteemi tugevdamiseks
(kiibimäärus)**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 173 lõiget 3 **ja artiklit** 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁶,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁷,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

⁶ ELT C ..., ..., lk ...

⁷ ELT C ..., ..., lk ...

ning arvestades järgmist:

- (1) Pooljuhid on iga digiseadme keskmes: alates nutitelefonidest ja autodest kuni kriitilise tähtsusega rakenduste ja taristuteni tervishoiu-, energeetika-, side- ja automatiseerimissektoris ning enamikus muudes tööstussektorites. Kuna pooljuhtidel on digimajanduses keskne roll, on need ühtlasi võimsad kestlikkusele üleminekut toetavad vahendid ning aitavad niiviisi kaasa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamisele. Pooljuhid on meie kaasaegse majanduse ja ühiskonna toimimiseks hädavajalikud, kuid liit on kogenud nende tarnetes enneolematuid häireid. Praegune tarnepuudujääk on liidu pooljuhtide väärtus- ja tarneahela püsivate ja tõsiste struktuursete puuduste sümptom. Need häired on toonud esile pikaajalised nõrgad kohad, eelkõige suure sõltuvuse kolmandatest riikidest kiipide tootmisel ja projekteerimisel. Liikmesriigid on peamised vastutajad selle eest, et säilitada tugev tööstuslik, konkurentsivõimeline ja kestlik baas liidus, edendades innovatsiooni kõikides kiibiklassides.
- (2) Tuleks luua raamistik liidu vastupanuvõime suurendamiseks pooljuhitehnoloogiate valdkonnas, stimuleerides investeringuid, tugevdades liidu pooljuhtide tarneahela võimekust ning suurendades koostööd liikmesriikide ja komisjoni vahel.
- (3) Sellel raamistikul on kaks eesmärki. Esimene eesmärk on tagada liidu konkurentsivõime ja innovatsioonisuutlikkuse jaoks vajalikud tingimused ning tagada tööstuse kohandamine kiiretest innovatsioonitsüklitest ja kestlikkuse vajadusest tulenevate struktuursete muutustega. Teine eesmärk, mis on eraldiseisev ja täiendab esimest eesmärki, on parandada siseturu toimimist, kehtestades liidu ühtse õigusraamistiku liidu vastupanuvõime ja varustuskindluse suurendamiseks pooljuhitehnoloogia valdkonnas, et suurendada töökindlust häirete korral.

- (4) On vaja võtta meetmeid, et suurendada suutlikkust ja tugevdada liidu pooljuhiökosüsteemi kooskõlas aluslepingu artikli 173 lõikega 3. Need meetmed ei too kaasa siseriiklike õigusnormide ühtlustamist. Sellega seoses peaks liit tugevdama pooljuhtide tehnoloogilise ja tööstusliku baasi konkurentsi- ja vastupanuvõimet, tugevdades samal ajal oma pooljuhiökosüsteemi innovatsioonisuutlikkust, vähendades sõltuvust piiratud arvust kolmandate riikide ettevõtetest ja geograafilistest piirkondadest ning tugevdades oma suutlikkust kavandada ja toota kõrgtehnoloogilisi pooljuhte. Euroopa kiibialgatus („algatus“) peaks neid eesmäärke toetama, kaotades lõhe Euroopa arenenud teadus- ja innovatsioonisuutlikkuse ning nende säästva tööstusliku kasutamise vahel. See peaks edendama suutlikkuse suurendamist, et võimaldada järgmise põlvkonna pooljuhitehnoloogiate kavandamist, tootmist ja süsteemide integreerimist, tõhustada koostööd peamiste osalejate vahel kogu liidus, tugevdada Euroopa pooljuhtide tarne- ja väärtusahelaid, teenindades peamisi tööstussektoreid ja luues uusi turge.

- (5) Pooljuhtide laialdase kasutuse tõttu on hiljutised tarnepuudujäägid kahjustanud otseselt või kaudselt ettevõtjaid kogu liidus ja toonud kaasa tõsiseid majanduslikke tagajärgi. Kõnealune majanduslik ja sotsiaalne mõju on suurendanud üldsuse ja ettevõtjate teadlikkust ning sellest tulenevat survet, et liikmesriigid tegeleksid pooljuhtidega seotud strateegiliste sõltuvustega. Samal ajal iseloomustab pooljuhtide sektorit kogu väärtusahela ulatuses toimiv omavaheline seotus, kus ükski geograafiline piirkond ei domineeri väärtusahela kõigis etappides. Seda piiriülest olemust toonitab veelgi enam see, et pooljuhttooted kujutavad endast vahendeid järgmise etapi tööstusharude jaoks. Kuigi pooljuhtide tootmine võib olla koondunud osasse piirkondadesse, on pooljuhte kasutavad tööstusharud kogu liidus hajutatud. Seda arvesse võttes saab pooljuhtide varustuskindluse ja pooljuhiökosüsteemi vastupanuvõime küsimust kõige paremini käsitleda liidu ühtlustamisõigusaktidega, mis põhinevad aluslepingu artiklil 114. Vaja on ühtset sidusat õigusraamistikku, millega ühtlustatakse teatavad tingimused, mille alusel ettevõtjad teostavad konkreetseid projekte, mis aitavad kaasa liidu pooljuhiökosüsteemi varustuskindlusele ja vastupanuvõimele. Lisaks tuleks luua koordineeritud järelevalve- ja kriisidele reageerimise mehhanism, et tegeleda tarneraskustega ja hoida ära siseturu ühtsust takistavad asjaolud, vältides liikmesriikidevahelisi erinevusi reageerimisel.
- (6) Nende eesmärkide saavutamist toetab juhtimismehhanism. Liidu tasandil luuakse käesoleva määrusega Euroopa pooljuhtide nõukoda, mis koosneb liikmesriikide esindajatest ja mille eesistujaks on komisjon. Euroopa pooljuhtide nõukoda nõustab ja abistab komisjoni konkreetsetes küsimustes, sealhulgas käesoleva määruse rakendamisel, hõlbustades liikmesriikide koostööd ja vahetades teavet käesoleva määrusega seotud küsimustes. Euroopa pooljuhtide nõukoda peaks korraldama käesoleva määruse eri peatükkidest tulenevate ülesannete täitmiseks eraldi istungeid. Eri istungid võivad hõlmata kõrgetasemeliste esindajate erinevat koosseisu ja komisjon võib moodustada allrühmi.

- (7) Arvestades pooljuhtide tarneahela ülemaailmset olemust, on rahvusvaheline koostöö kolmandate riikidega oluline element, et saavutada liidu pooljuhiökosüsteemi vastupanuvõime. Käesoleva määruse alusel võetavad meetmed peaksid ühtlasi aitama tugevdada liidu kui tippkeskuse rolli paremini toimivas ülemaailmses, omavahel seotud pooljuhiökosüsteemis. Komisjon, keda abistab Euroopa pooljuhtide nõukoda, peaks tegema koostööd ja looma partnerlusi kolmandate riikidega, et leida lahendusi pooljuhtide tarneahela häiretega toime tulemiseks nii palju kui võimalik.
- (8) Pooljuhtide sektorit iseloomustavad väga suured arendus- ja innovatsioonikulud ning tööstusliku tootmise toetamiseks vajalike tipptasemel testimis- ja katserajatiste ehitamise väga kõrged kulud. Sellel on otsene mõju liidu tööstuse konkurentsivõimele ja innovatsioonisutlikkusele, samuti pooljuhiökosüsteemi varustuskindlusele ja vastupanuvõimele. Võttes arvesse viimasel ajal Euroopa Liidus ja kogu maailmas valitsenud defitsiidi tingimustes saadud õppetunde ning pooljuhtide väärtusahelat mõjutavate tehnoloogiaprobleemide ja innovatsioonitsüklite kiiret arengut, on algatuse loomise abil vaja tugevdada liidu konkurentsivõimet, vastupanuvõimet ja innovatsioonisutlikkust.
- (9) Tugeva tööstusliku, konkurentsi-, kestlikkus- ja innovatsioonibaasi säilitamine liidus on eelkõige liikmesriikide ülesanne. Pooljuhte puudutava innovatsiooniprobleemi olemus ja ulatus nõuab aga liidu tasandil ühiselt tegutsemist.

[(10) välja jäetud]

- (11) Selleks et varustada liit pooljuhitehnoloogiaalase teadus- ja innovatsioonisuutlikkusega, mis on vajalik liidu teadus- ja tööstusinvesteeringute juhtpositsiooni säilitamiseks ning praeguse teadus- ja arendustegevuse ning tootmise vahelise lõhe ületamiseks, peaksid liit ja selle liikmesriigid oma jõupingutusi paremini koordineerima ja kaasinvesteeringuid tegema. Selle saavutamiseks peaksid liit ja liikmesriigid võtma arvesse digi- ja rohepöörde eesmärgi. Algatuse kõik komponendid ja meetmed peaksid võimalikult suures ulatuses peavoolustama ja maksimeerima pooljuhitehnoloogia rakendamisest saadavat kasu, kuna see on võimas vahend, mis toetab üleminekut kestlikkusele, mis võib viia uute toodeteni ja ressursside, sealhulgas pooljuhtide tootmise ja kogu olelusringi jooksul vajaliku energia ja materjalide tõhusama, tulemuslikuma, puhtama ja kestvama kasutamiseni.

(12) Oma üldeesmärgi saavutamiseks ning praeguse pooljuhiökosüsteemi pakkumise ja nõudlusega seotud probleemide lahendamiseks peaks algatus sisaldama viit tegevuseesmärki. Esiteks tuleks selle algatusega toetada meetmeid, mille eesmärk on luua kogu liidus kättesaadav virtuaalne projekteerimisplatvorm, et tugevdada Euroopa projekteerimissuutlikkust. See platvorm peaks ühendama projekteerimisettevõtted, VKEd ja idufirmad, intellektuaalomandi ja vahendite tarnijate kogukonnad ning teadusuuringute ja tehnoloogiaorganisatsioonid, et pakkuda tehnoloogia ühisarendamisel põhinevaid virtuaalseid prototüüplahendusi. Teiseks, selleks et panna alus varustuskindluse ja pooljuhiökosüsteemi tugevdamiseks liidus, tuleks algatusega toetada olemasolevate katseliinide tõhustamist ja täiustatud katseliinide edasiarendamist, et võimaldada tiiptasemel ja järgmise põlvkonna pooljuhitehnoloogiate väljatöötamist ja kasutuselevõttu. Katseliinid peaksid andma tööstusele võimaluse pooljuhitehnoloogiate ja süsteemi projekteerimiskontseptsioonide katsetamiseks ja valideerimiseks, vähendades samal ajal keskkonnamõju nii palju kui võimalik. Liidu poolt koos liikmesriikide ja erasektoriga tehtavad investeeringud katseliinidesse on vajalikud, et lahendada olemasolevad struktuursed probleemid ja turutõrked, kui sellised rajatised ei ole liidus kättesaadavad, mis takistab innovatsioonipotentsiaali ja liidu ülemaailmset konkurentsivõimet. Kolmandaks, selleks et kiirendada pooljuhtide sektori arengut soodustava kvantkiipide tehnoloogia ja nendega seotud pooljuhitehnoloogia, sealhulgas pooljuhtmaterjalidel põhineva või fotoonikaga integreeritud tehnoloogia uuenduslikku arendamist, tuleks algatusega toetada meetmeid, mis on seotud näiteks kvantkiipide projekteerimise raamatukogudega, kvantkiipide ehitamise katseliinidega ning katseliinidel toodetud kvantkiipide testimis- ja katserajatistega. Neljandaks, selleks et edendada pooljuhitehnoloogiate kasutamist, tagada juurdepääs projekteerimis- ja katseliinirajatistele ning tegeleda oskuste puudujääkidega kogu liidus, tuleks algatusega toetada pooljuhtide [...] pädevuskeskuste võrgustiku loomist **igas liikmesriigis**, tugevdades olemasolevaid või luues uusi rajatisi.

Juurdepääs riiklikult rahastatavale taristule, näiteks piloot- ja testimisrajatistele, ning pädevuskeskuste võrgustikule peaks olema avatud paljudele kasutajatele ning see tuleb anda suurtele ettevõtjatele läbipaistval ja mittediskrimineerival alusel ning turutingimustel (või kulude ja mõistliku marginaali alusel), samas kui VKEd võivad kasutada eelisjuurdepääsu või madalamaid hindu. Selline juurdepääs, sealhulgas rahvusvahelistele uurimistegevus- ja kaubanduspartneritele, võib viia laiema vastastikuse täiendavuseni ning suurendada oskusteavet ja saavutusi, aidates samal ajal kaasa kulude katmisele. Viiendaks peaks komisjon tihedas koostöös Euroopa Investeerimispanka grupi ja teiste rakenduspartneritega, nagu riiklikud tugipangad ja finantsinstitutsioonid, looma sihtotstarbelise pooljuhtide investeerimisrahastu toetuse (mis on osa investeeringute hõlbustamise meetmetest, mida nimetatakse ühiselt „kiibifondiks“), pakkudes nii omakapitali- kui ka võlalahendusi, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/523⁸ loodud InvestEU fondi segarahastamisvahendit. Kiibifondi tegevus peaks toetama dünaamilise ja vastupanuvõimelise pooljuhiökosüsteemi arendamist, pakkudes võimalusi rahaliste vahendite suuremaks kättesaadavuseks, et toetada idufirmade ja VKEde kasvu ning investeeringuid kogu väärtusahelas, sealhulgas teistele pooljuhtide väärtusahelates osalevatele ettevõtjatele. Sellega seoses annab Euroopa Innovatsiooninõukogu toetuste ja omakapitaliinvesteeringute kaudu täiendavat sihtotstarbelist toetust suure riskiga ja turgu loovatele novaatoritele.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU“ ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 30).

- (13) Selleks et saada üle avaliku ja erasektori praeguste killustatud investeeringute piiratusest, hõlbustada integratsiooni, vastastikust täiendavust ja investeeringute tasuvust käimasolevates programmides ning järgida liidu ühist strateegilist visiooni pooljuhtide kohta, et saavutada liidu ja selle liikmesriikide eesmärk tagada digitaalmajanduses juhtroll, peaks Euroopa kiibialgatus hõlbustama olemasolevate rahastamisprogrammide paremat koordineerimist ja suuremat koostoimet liidu ja liikmesriikide tasandil, paremat koordineerimist ja koostööd tööstuse ja peamiste erasektori sidusrühmadega ning täiendavaid ühisinvesteeringuid liikmesriikidega. Algatuse rakendamise eesmärk on koondada liidu, liikmesriikide ja olemasolevate liidu programmidega ühinenud kolmandate riikide ning erasektori vahendid. Algatuse edu saab seega tugineda üksnes liikmesriikide ja liidu ühistele jõupingutustele, et toetada nii suuri kapitalikuluseid kui ka virtuaalsete projekteerimis- ja katseressursside laialdast kättesaadavust ning teadmiste, oskuste ja pädevuste levitamist. Kui see on asjaomaste meetmete eripära silmas pidades asjakohane, tuleks algatuse eesmärgke, eelkõige kiibifondi tegevust, toetada ka InvestEU fondi segarahastamisvahendi kaudu.
- (14) Algatuse toetust tuleks kasutada turutõrgete või ebaoptimaalsete investeerimisolukordade kõrvaldamiseks proportsionaalsel viisil ning meetmed ei tohiks dubleerida ega välja tõrjuda erasektori rahastamist ega moonutada konkurentsi siseturul. Meetmetel peaks olema liidu jaoks selge lisaväärtus.

- (14a) Algatuse esmane rakendamine tuleks usaldada kiipide ühisettevõttele (*Chips Joint Undertaking*), nagu on sätestatud nõukogu määrusega XX/XX, millega muudetakse määrust (EL) 2021/2085 (millega luuakse ühisettevõtted programmi „Horisont Euroopa“ raames) seoses kiipide ühisettevõttega⁹.
- (15) Algatus peaks tuginema tugevale teadmistebaasile ja suurendama koostoiimet meetmetega, mida liit ja liikmesriigid toetavad praegu pooljuhtidealaste teadusuuringute ja innovatsiooni programmide ja meetmete kaudu, ning tarneahela mõne osa arendustegevustega, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/695¹⁰ loodud programmiga „Euroopa horisont“ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/694¹¹ loodud digitaalse Euroopa programmiga, et tugevdada 2030. aastaks liidu positsiooni ülemaailmse osalejana pooljuhitehnoloogia ja selle rakenduste valdkonnas ning suurendada osakaalu ülemaailmses tootmises. Lisaks nendele tegevustele tehtaks algatuse raames tihedat koostööd teiste asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas protsessori- ja pooljuhitehnoloogiate tööstusliiduga.

⁹ [...].

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/694, millega luuakse programm „Digitaalne Euroopa“ ja tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2015/2240 (ELT L 166, 11.5.2021, lk 1).

(15 a) Selleks et võimaldada koostöid liidu ja liikmesriikide programmide vahel, tuleks koostööl nõukogu määruse (EL) 2021/2085 (millega luuakse ühisettevõtte programmi „Euroopa horisont“ raames)¹² (muudetud kujul) artikli 17 lõike 2 punktiga k ja artikli 137 punktiga aa algatuse kohastes kiipide ühisettevõtte tööprogrammides selgelt eristada pooljuhtidega seotud teadusuuringuid ja innovatsiooni toetavad meetmed nendest, mille eesmärk on arendada tarneahela osi, et tagada avaliku ja erasektori üksuste asjakohane osalemine.

¹² **Nõukogu 19. novembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2085, millega luuakse ühisettevõtte programmi „Euroopa horisont“ raames ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 219/2007, (EL) nr 557/2014, (EL) nr 558/2014, (EL) nr 559/2014, (EL) nr 560/2014, (EL) nr 561/2014 ja (EL) nr 642/2014 (ELT L 427, 30.11.2021, lk 17).**

(16) Algatuse konkreetsete meetmete, näiteks projekteerimisplatvormi ja katseliinide rakendamise hõlbustamiseks on vaja ühe võimalusena ette näha uus õiguslik vahend – Euroopa kiibitaristu konsortsium (*European Chips Infrastructure Consortium* (ECIC)). ECIC peaks olema juriidiline isik. See tähendab, et kui konkreetsetele meetmetele taotletakse algatuse rahastust, võib taotlejaks olla ECIC ise, mitte üksikud üksused, mis ECICi moodustavad. Muudetud nõukogu määruse (EL) 2021/2085 (millega luuakse ühisettevõtteid programmi „Euroopa horisont“ raames)^[...] artikli XX kohaselt peaksid Euroopa kiibialgatuse kohased tööprogrammi projektikonkursid olema avatud erinevatele õiguslikele koostöövormidele ja muudele osalejatele ning rahastamistaotluste valiku aluseks ei tohiks olla mingi kindel õiguslik koostöövorm. ECICi peamine eesmärk peaks olema soodustada tulemuslikku ja struktuurset juriidiliste isikute (sealhulgas teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonide), tööstuse ja liikmesriikide koostööd. ECICis peaks osalema vähemalt kolm liiget. Need võivad olla liikmesriigid, avalik-õiguslikud või eraõiguslikud juriidilised isikud vähemalt kolmest liikmesriigist või nende kombinatsioon. Juriidilise isikuna on ECICil piisav autonoomia määrata kindlaks oma liikmesus, juhtimine, rahastamine, eelarve, liikmete vastavate rahaliste sissemaksete tegemise kord ning koordineerimine, intellektuaalse omandi haldamine ja töömeetodid. ECICi liikmetel peaks olema täielik paindlikkus kohaldatava õiguse, põhikirjajärgse asukoha ja hääleõiguse kindlaksmääramisel.

ECICi töökava rakendavate avalik-õiguslike ja eraõiguslike juriidiliste isikute valimine peaks olema õiglane, läbipaistev ja avatud. Selleks et tagada õiglane ja võrdne juurdepääs osalemisele, peaks ECIC olema oma tegevusaja jooksul avatud uutele liikmetele, kelleks võivad olla liikmesriigid, avalik-õiguslikud ja eraõiguslikud juriidilised isikud. Eelkõige peaksid liikmesriigid saama ECICiga igal ajal ühineda kas täisliikmete või vaatlejatena, samas kui teised avalik-õiguslikud või eraõiguslikud juriidilised isikud peaksid saama igal ajal ühineda põhikirjas sätestatud õiglastel ja mõistlikel tingimustel. Ühisettevõtte ametiasutuste nõukogul peaks olema võimalik kontrollida ECICi avatust ja nõuda vajaduse korral teatavate parandusmeetmete võtmist. ECICi loomine ei tohiks hõlmata uue liidu asutuse tegelikku loomist. Selle ülesanne oleks täita liidu vahendites olevaid puudujääke ning ühendada liikmesriikide, liidu eelarve ja erainvesteeringute rahalised vahendid algatuse konkreetsete meetmete rakendamiseks. Komisjon ei peaks konsortsiumis otseselt osalema.

(16a) ECICit, mille liikmete hulka ei kuulu eraõiguslikke üksusi, tuleks tunnustada rahvusvahelise organisatsioonina nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ¹³ artikli 143 punkti g ja artikli 151 lõike 1 punkti b tähenduses ning nõukogu direktiivi 2008/118/EÜ¹⁴ artikli 12 lõike 1 punkti b tähenduses. ECICit, mille liikmete hulka kuuluvad eraõiguslikud üksused, ei või tunnustada sellise rahvusvahelise organisatsioonina.

[(17) viidud üle põhjendusse 14a]

¹³ Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1–118).

¹⁴ Nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/118/EÜ, mis käsitleb aktsiisi üldist korda ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 92/12/EMÜ (ELT L 9, 14.1.2009, lk 12–30).

- (17a) Selleks et hõlbustada tehnilise oskusteabe kättesaadavust ja tagada teadmiste levitamine kogu liidus ning toetada mitmesuguseid oskustega seotud algatusi, tuleks luua pädevuskeskuste võrgustik. Pädevuskeskused osutavad teenuseid pooljuhtide valdkonna sidusrühmadele, sealhulgas idufirmadele ja VKEdele. Näiteks saab hõlbustada juurdepääsu katseliinidele ja projekteerimisplatvormile, pakkuda koolitust ja oskuste arendamist ning toetada investorite leidmist, olemasolevate kohalike pädevuste kasutamist ja asjaomaste vertikaalsete sektoritega suhtlemist. Neid teenuseid tuleks osutada avatud, läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil. Iga pädevuskeskus peaks liituma pooljuhtide Euroopa pädevuskeskuste võrgustikuga ja moodustama selle osa ning toimima juurdepääsupunktina võrgustiku teiste sõlmede jaoks. Sellega seoses tuleks maksimeerida koostöötet olemasolevate sarnaste struktuuridega, näiteks Euroopa digitaalse innovatsiooni keskustega. Näiteks võiksid liikmesriigid määrata olemasoleva pooljuhtidele keskenduva Euroopa digitaalse innovatsiooni keskuse käesoleva määruse kohaldamisel pädevuskeskuseks, juhul kui ei rikuta topeltrahastamise keeldu.
- (18) Selleks et toetada vajaliku tootmis- ja sellega seotud projekteerimissuutlikkuse loomist ning seeläbi tugevdada pooljuhiökosüsteemi vastupanuvõimet ja tagada liidus varustuskindlus, võib avaliku sektori toetus olla asjakohane, tingimusel et see ei too kaasa moonutusi siseturul. Sellega seoses on vaja ühtlustada teatavaid tingimusi, mille alusel ettevõtjad teostavad liidu tasandil konkreetseid projekte, mis aitavad kaasa käesoleva määruse kohaste eesmärkide saavutamisele, ning eristada kahte liiki rajatisi: integreeritud tootmisrajatised (*Integrated Production Facilities*) ja ELi avatud pooljuhitehased (*Open EU Foundries*). Rajatise liigitamine emma-kumma liigi alla peaks toimuma rajatise ärimudeli alusel. ELi avatud pooljuhitehased pakuvad teistele ettevõtjatele tootmisvõimsust. Integreeritud tootmisrajatised toodavad omaenda kommertseesmärkidel ja võivad lisaks tootmisele integreerida oma ärimudelisse ka muid tarneahelaetappe, näiteks toodete kavandamine ja müük.

- (19) Integreeritud tootmisrajatised ja ELi avatud pooljuhitehas peaksid tagama pooljuhtide tootmise võimekuse, mis on liidus esimene omalaadne, ning aitama kaasa varustuskindlusele ja pooljuhiökosüsteemi vastupanuvõimele siseturul. Esimeseks omalaadseks rajatiseks liigitamisel on kvalifitseeriv tegur see, kas siseturile tuuakse sisse tootmisprotsesside või lõpptootte mõttes innovatiivne element, mis tugineb uuele või olemasolevale tehnoloogiasõlmele. Asjakohasteks innovatsioonielementideks võivad olla uus tehnoloogiasõlm või substraadi materjal või lähenemisviisid, mis viivad tulemuste paranemiseni andmetöötlusvõimsuse, energiatõhususe, turvalisuse taseme, ohutuse või töökindluse osas, samuti uute funktsioonide, näiteks tehisintellekti, mälumahu või muu integreerimine. Innovatsiooni näiteks on ka eri protsesside integreerimine, mis suurendab tõhusust, ning pakendamise ja kokkupaneku automatiseerimine. Keskkonnaalase kasu küsimuses on innovatiivsed elemendid kasutatava energia, vee või kemikaalide koguse mõõdetav vähendamine või materjalide ringlussevõetavuse suurendamine. Eespool nimetatud innovatsioonielemendid võivad kehtida nii väljakujunenud kui ka tipptasemel tehnoloogiasõlmede suhtes. Liidus ei tohiks selline innovatsioon veel olulisel määral olemas olla ega olla kavas ehitada. Näiteks ei peaks sarnane innovatsioon teadus- ja arendustegevuse rajatistes või väikesemahulistes tootmisüksustes tingimata välistama hilisemat liigitamist esimeseks omalaadseks.
- (20) Kui ELi avatud pooljuhitehas pakub tootmisvõimsust ettevõtjatele, kes ei ole rajatise käitajaga seotud, peaks ELi avatud pooljuhitehas võtma kasutusele, rakendama ja säilitama piisava ja tulemusliku ülesannete lahususe, et vältida konfidentsiaalse teabe vahetamist sise- ja välistootmise vahel. Seda tuleks kohaldada mis tahes teabe suhtes, mis on saadud projekteerimisel ning nii alg- kui ka lõppfaasi tootmisprotsessi käigus.

- (21) Selleks et rajatise saaks liigitada integreeritud tootmisrajatiseks või ELi avatud pooljuhitehaseks, peaks rajatise loomisel, käitamisel või tootmisel olema positiivne ülekanduv mõju liidu pooljuhtide väärtusahelale, mis avaldab positiivset mõju liidu varustuskindlusele ja pooljuhiökosüsteemi vastupanuvõimele, suurendab kvalifitseeritud tööjõudu ning aitab kaasa rohe- ja digipöörde tegemisele liidus. Integreeritud tootmisrajatiseks või ELi avatud pooljuhitehaseks liigitamisel võib arvesse võtta mitmesuguseid tegevusi, mille eesmärk on positiivse ülekanduva mõju tekitamine. Näiteks võib tuua tootmisrajatistele turuhinnaga juurdepääsu võimaldamise, protsessi projekteerimise komplektide andmine väiksematele projekteerimisettevõtetele või -platvormile, teadus- ja arendustegevuse tulemuste levitamine, osalemine teaduskoostöös koos Euroopa ülikoolide ja uurimisinstituutidega, riiklike ametiasutuste või haridus- ja kutseõppeasutustega koostöö tegemine, et aidata kaasa oskuste arendamisele, panustamine kogu liitu hõlmavatesse teadusprojektidesse ning sihtotstarbeliste toetusvõimaluste pakkumine idufirmadele ja VKEdele. Üheks näitajaks, mis näitab integreeritud tootmisrajatise ja ELi avatud pooljuhitehase selget positiivset mõju pooljuhtide väärtusahelale liidus, tuleks pidada mõju mitmele liikmesriigile, sealhulgas seoses ühtekuuluvuseesmärkidega.
- (22) On oluline, et integreeritud tootmisrajatiste ja ELi avatud pooljuhitehaste suhtes ei kohaldataks ekstraterritoriaalselt kolmandate riikide kehtestatud avaliku teenindamise kohustusi, mis võiksid kahjustada nende võimet kasutada oma taristut, tarkvara, teenuseid, rajatisi, varasid, ressursse, intellektuaalomandit või oskusteavet, mis on vajalikud käesoleva määruse kohaste prioriteetsete tellimuste täitmiseks, mille nad peaksid tagama.

- (23) Võttes arvesse pooljuhitehnoloogiate kiiret arengut ning seades eesmärgiks liidu tööstuse konkurentsivõime edasise tugevdamise, peaksid integreeritud tootmisrajatised ja ELi avatud pooljuhitehased investeerima liidus jätkuvasse innovatsiooni, et saavutada konkreetseid edusamme pooljuhitehnoloogias ja valmistada ette järgmise põlvkonna tehnoloogiat. Seda silmas pidades peaks integreeritud tootmisrajatistel ja ELi avatud pooljuhitehastel olema võimalik testida ja katsetada uusi arendustegevusi eelisjuurdepääsu kaudu Euroopa kiibialgatuslega loodud katseliinidele, kasutades oma teenuste jaoks kiirrakendusi, ilma et see piiraks tulemuslikku juurdepääsu teiste poolt.
- (24) Selleks et integreeritud tootmisrajatise ja ELi avatud pooljuhitehase staatuse saamine toimuks ühtse ja läbipaistva menetluse alusel, peaks komisjon selle staatuse andmise otsuse vastu võtma pärast seda, kui üksikettevõtja või mitme ettevõtja konsortsium on taotluse esitanud. Kõnealune staatus peaks olema kättesaadav nii uue pooljuhtide tootmisrajatise ehitamiseks kui ka olemasoleva pooljuhtide tootmisrajatise oluliseks laiendamiseks. Selleks, et võtta arvesse kavandatava rajatise kooskõlastatud ja koostööl põhineva rakendamise tähtsust, peaks komisjon oma hinnangus arvesse võtma, milline on valmisolek toetada rajatise loomist selles liikmesriigis või nendes liikmesriikides, kus taotleja kavatseb luua oma rajatised. Lisaks võiks komisjon äriplaani elujõulisuse hindamisel võtta arvesse taotleja üldisi andmeid.

- (24a) Võttes arvesse integreeritud tootmisrajatisena või ELi avatud pooljuhitehasena tunnustamisega kaasnevaid eesõigusi, peaks komisjon jälgima, kas rajatised, millele on antud kõnealune staatus, vastavad jätkuvalt käesolevas määruses sätestatud kriteeriumidele. Kui see enam nii ei ole, peaks komisjonil olema õigus kõnealune staatus ja sellest tulenevad õigused uuesti läbi vaadata ja vajaduse korral need tühistada. Mis tahes otsus staatuse tühistamise kohta tuleks vastu võtta üksnes põhjendatult ja pärast konsulteerimist Euroopa pooljuhtide nõukojaga. Seega peaks integreeritud tootmisrajatise või ELi avatud pooljuhitehase käitajal olema võimalus taotleda ennetavalt staatuse või rakenduskavade kestuse läbivaatamist, kui ettenägematud välised asjaolud, näiteks tunnustatud rajatisele otsest majanduslikku mõju avaldavad tõsised häired, võivad mõjutada ettevõtja võimet kriteeriume täita. Selleks et võtta arvesse asjaolu, et enamik õigusi antakse rajamisperioodil, peaks rajatiste suhtes jääma kehtima kohustus täita prioriteetseid tellimusi isegi juhul, kui staatus tühistatakse, ning kuni selle ajani, mil staatus oleks pidanud aeguma.
- (25) Võttes arvesse nende tähtsust varustuskindluse tagamisel ja vastupanuvõimelise pooljuhiökosüsteemi võimaldamisel, tuleks integreeritud tootmisrajatise ja ELi avatud pooljuhitehaseid pidada liidu huvides olevateks. Pooljuhtidega varustamise kindluse tagamine on oluline ka digiülemineku jaoks, mis võimaldab rohepööret paljudes muudes sektorites. Selleks, et aidata kaasa pooljuhtide varustuskindlusele liidus, võivad liikmesriigid kohaldada toetusmeetmeid ja näha riiklikes loamenetlustes ette haldustoe. See ei piira komisjoni pädevust riigiabi valdkonnas vastavalt aluslepingu artiklitele 107 ja 108, kui see on asjakohane. Liikmesriigid peaksid toetama integreeritud tootmisrajatiste ja ELi avatud pooljuhitehaste loomist kooskõlas liidu õigusega.

- (26) On vaja, et integreeritud tootmisrajatised ja ELi avatud pooljuhitehased rajataks võimalikult kiiresti, hoides samal ajal halduskoormuse võimalikult väiksena. Seetõttu peaksid liikmesriigid käsitlema integreeritud tootmisrajatiste ja ELi avatud pooljuhitehaste kavandamise, ehitamise ja käitamisega seotud taotlusi võimalikult kiiresti. Nad võivad määrata asutuse, kes hõlbustab ja koordineerib loamenetlusi, ning koordinaatori, kes on projekti ühtne kontaktpunkt. Lisaks, kui see on vajalik erandi tegemiseks nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ¹⁵ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/60/EÜ¹⁶ alusel, võib kõnealuste rajatiste rajamist ja käitamist pidada ülekaalukat avalikku huvi pakkuvaks eespool nimetatud õigusaktide tähenduses, kui on täidetud muud kõnealuste sätete tingimused.
- (27) Roheliste, usaldusväärsete ja turvaliste kiipide ühised standardid oleksid siseturu jaoks väga kasulikud. Tulevased nutiseadmed, -süsteemid ja ühenduvusplatvormid peavad tuginema kõrgtehnoloogilistele pooljuhtkiipidele ning vastama rohe-, usaldus- ja küberturvalisuse nõuetele, mis sõltuvad suuresti alustehnoloogia omadustest. Selleks peaks liit välja töötama sertifitseerimise standardmenetlused ja nõudma, et tööstus töötaks ühiselt välja sellised menetlused konkreetsete sektorite ja tehnoloogiate jaoks, millel võib olla suur sotsiaalne mõju.
- (28) Seda silmas pidades peaks komisjon valmistama Euroopa pooljuhtide nõukojaga konsulteerides ning sidusrühmi piisavalt kaasates ette pinnast selliste roheliste, usaldusväärsete ja turvaliste kiipide ja manussüsteemide sertifitseerimiseks, mis tuginevad pooljuhtitehnoloogiatele või kasutavad neid laialdaselt. Eelkõige peaksid nad aru pidama ja tegema kindlaks asjaomased sektorid ja tooted, mille jaoks on vaja sellist sertifitseerimist.

¹⁵ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik.

- (29) Võttes arvesse pooljuhtide tarneahela struktuurseid puudusi ja sellest tulenevat puudujääkide ohtu tulevikus, nähakse käesoleva määrusega ette vahendid kooskõlastatud lähenemiseks pooljuhtide väärtusahela järelevalvele ja võimalike turuhäirete tulemuslikule lahendamisele proportsionaalsel viisil.
- (30) Kuna pooljuhtide väärtusahelad on keerukad, kiiresti arenevad ja omavahel seotud ning neis on mitmeid osalisi, on vaja kooskõlastatud lähenemisviisi korrapärasele järelevalvele, et suurendada suutlikkust leevendada riske, mis võivad pooljuhtide pakkumist negatiivselt mõjutada, ning parandades arusaamist pooljuhtide väärtusahelate dünaamikast, integreerides selleks teavet. Komisjon peaks Euroopa pooljuhtide nõukojaga konsulteerides jälgima pooljuhtide väärtusahelat, keskendudes varajase hoiatuse indikaatoritele nii, et see ei põhjustaks ettevõtjatele ülemäärast halduskoormust.
- (30a) Selleks et vähendada järelevalves osalevate ettevõtjate koormust ja tagada, et saadud teavet on võimalik koguda otstarbekal viisil, peaks komisjon teabe kogumiseks ette nägema standarditud vahendid. Need vahendid peaksid olema kaitstud ja tagama, et kogutud teavet käsitletakse konfidentsiaalsena.
- [(31) välja jäetud]
- [(32) välja jäetud]
- (33) Sellise tegevuse võimaldamiseks peaksid liikmesriikide pädevad asutused koostama nimekirja kõigi pooljuhtide tarneahelas tegutsevate nende asjaomaste ettevõtjate kontaktidest, kelle asukoht on nende riigi territooriumil; see peaks võimaldama määrata kindlaks sobivad vabatahtlikele teabepäringutele vastajad, samas kui kõnealuse nimekirja ammendavus ei ole nõutav. Kõnealuse kontaktide nimekirja koostamisel tuleks täielikult järgida kohaldatavaid konfidentsiaalsuseeskirju.

[(34) välja jäetud]

[(35) välja jäetud]

[(36) välja jäetud]

(37) Selleks, et prognoosida ja valmistuda tulevasteks häireteks liidu pooljuhtide väärtusahela eri etappides ja tulevasteks kaubandushäireteks liidus, peaks komisjon tegema koostöös Euroopa pooljuhtide nõukojaga kindlaks varajase hoiatuse indikaatorid liidu riskihindamises. Selliste indikaatorite hulka võiksid kuuluda tellimuste täitmise aja ebatavaline pikenemine, pooljuhtide tootmiseks vajalike toorainete, vahesaaduste ja inimkapitali või asjakohaste tootmisseadmete kättesaadavus, prognoositav nõudlus pooljuhtide järele liidu ja maailmaturul, tavapäraseid hinnakõikumisi ületav hinnatõus, õnnetuste, rünnakute, loodusõnnetuste või muude tõsiste sündmuste mõju, kaubanduspoliitika, tariifide, ekspordipiirangute, kaubandustõkete ja muud kaubandusega seotud meetmete mõju ning peamiste turuosaliste äritegevuse sulgemise, tootmise mujale viimise või omandamise mõju. Komisjoni järelevalvetegevus peaks keskenduma nendele varajase hoiatuse indikaatoritele.

(38) Eeldatakse, et mitmed pooljuhtidega seotud teenuseid või kaupu pakuvad ettevõtjad on liidu pooljuhiökosüsteemis toimiva pooljuhtide tarneahela jaoks hädavajalikud, arvestades nende toodetest sõltuvate liidu ettevõtjate arvu, nende turuosa liidus või maailmas, nende tähtsust piisava tarnetaseme tagamisel või nende toodete või teenuste tarnehäirete võimalikku mõju. Liikmesriigid peaksid koostöös komisjoniga need peamised turuosalisised oma territooriumil kindlaks tegema.

- (39) Määruse (EL) 2019/452 (millega kehtestatakse liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik)¹⁷ artikli 4 kohaselt võivad liikmesriigid ja komisjon selle kindlakstegemiseks, kas välismaine otseinvesteering võib mõjutada julgeolekut või avalikku korda, arvesse võtta selle võimalikku mõju kriitilise tähtsusega tehnoloogiatele ja nõukogu määruse (EÜ) nr 428/2009¹⁸ artikli 2 punktis 1 määratletud kahesuguse kasutusega kaupadele, sealhulgas pooljuhtidele.
- (40) Liikmesriigid peaksid pöörama erilist tähelepanu peamiste turuosaliste tegevuse terviklusele. Asjaomane liikmesriik võiks sellistele küsimustele juhtida Euroopa pooljuhtide nõukoja tähelepanu.
- (40a) Selleks et ennetada võimalikke puudujääke, peaksid liikmesriikide pädevad asutused teavitama komisjoni, kui nad saavad teada tõsisest pooljuhtide tarnehäire ohust. Juhul kui komisjon saab teada tõsisest pooljuhtide tarnehäire ohust, sealhulgas rahvusvahelistelt partneritelt saadud teabe kaudu, peaks ta koordineeritud lähenemisviisi tagamiseks kutsuma kokku Euroopa pooljuhtide nõukoja erakorralise istungi, et arutada kõnealuste häirete tõsidust ja seda, kas liikmesriikide jaoks võib olla asjakohane, vajalik ja proportsionaalne korraldada ennetusmeetmena kooskõlastatud ühishange, ning et alustada ennetusmeetmete kindlaksmääramise ja ettevalmistamise eesmärgil dialoogi sidusrühmadega. Euroopa pooljuhtide nõukoda ja komisjon peaksid dialoogi käigus võtma arvesse pooljuhtide väärtusahela ettevõtjate ja sidusrühmade seisukohti. Komisjon peaks pidama konsultatsioone ja tegema koostööd asjaomaste kolmandate riikidega, et leida lahendus mis tahes häiretele rahvusvahelises tarneaheas, järgides rahvusvahelisi kohustusi ja ilma, et see piiraks menetlusnõuete kohaldamist.

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/452, millega luuakse liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik (ELT L 79I, 21.3.2019, lk 1–14).

¹⁸ Nõukogu 5. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks (ELT L 134, 29.5.2009, lk 1–269).

(41) Selleks peaks komisjon juhul, kui ta saab teada tõsisest pooljuhtide tarnehäire ohust, viima läbi sellise ohu hindamise. Kui kõnealune hindamine annab konkreetseid, tõsiseltvõetavaid ja usaldusväärseid tõendeid tõsiste häirete kohta pooljuhtide tarnes või tõsiste takistuste kohta pooljuhtidega kauplemisel liidus, mis põhjustab märkimisväärseid puudujääke, mis takistavad kriitilise tähtsusega sektorites, näiteks meditsiini- ja diagnostikaseadmetes, kasutatavate oluliste toodete tarnimist, parandamist ja hooldust, peaks komisjonil olema võimalik teha nõukogule kriisietapi aktiveerimise ettepanek. Komisjon peaks hindama pikendamise vajadust ja pikendama kriisietapi kestust eelnevalt kindlaksmääratud ajavahemiku võrra, kui selline vajadus on kindlaks tehtud, võttes arvesse Euroopa pooljuhtide nõukojade arvamust ning pooljuhtide väärtusahela ettevõtjate ja sidusrühmade tagasisidet, ning tal peaks olema võimalik esitada nõukogule kriisietapi pikendamise ettepanek. Samuti peaks komisjon hindama kriisietapi ennetähtaegset lõpetamist ja algatama vajaduse korral sellise menetluse pärast konsulteerimist Euroopa pooljuhtide nõukojaga.

(41a) Kriisietapi aktiveerimise poliitiliselt tundliku iseloomu ja sellele reageerimiseks võetavate võimalike meetmete tõttu, sealhulgas märkimisväärse mõju tõttu, mida sellised meetmed võivad avaldada liidu eraettevõtjatele, tuleks pooljuhtide kriisi kriisietapi aktiveerimist, pikendamist ja lõpetamist käsitleva rakendusakti vastuvõtmise õigus anda nõukogule.

[(42) välja jäetud]

[(43) välja jäetud]

- (44) Tihe koostöö komisjoni ja liikmesriikide vahel ning pooljuhtide tarneahelaga seoses võetud riiklike meetmete kooskõlastamine on kriisietapis hädavajalik, et kõrvaldada häired vajaliku ühtsuse, vastupidavuse ja tulemuslikkusega. Selleks peaks Euroopa pooljuhtide nõukoda pidama vajaduse korral erakorralisi istungeid. Kõik võetavad meetmed peaksid rangelt piirduma kriisietapi kestusega.
- (45) Selleks, et liit saaks pooljuhtide kriisile kiiresti, tulemuslikult ja kooskõlastatult reageerida, on vaja anda poliitikakujundajatele õigeaegset ja ajakohast teavet muutuva tegevusolukorra kohta ning tagada, et oleks võimalik võtta tulemuslikke meetmeid pooljuhtide tarnimise tagamiseks mõjutatud kriitilise tähtsusega sektoritele. Kriisietapi käivitamisel tuleks kindlaks määrata ja rakendada asjakohased, tõhusad ja proportsionaalsed meetmed, ilma et see piiraks võimalikku jätkuvat rahvusvahelist koostööd asjaomaste partneritega, et leevendada tekkivat kriisiolukorda. Lisaks võib Euroopa pooljuhtide nõukoda anda nõu vajaduse kohta kehtestada kaitsemeetmed vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2015/479¹⁹. Kõik kiireloomulised meetmed peaksid olema proportsionaalsed ja nende kasutamine piirduma sellega, mis on vajalik kõnealuste oluliste häirete kõrvaldamiseks niivõrd, kuivõrd see on liidu parimates huvides. Komisjon peaks Euroopa Parlamenti ja nõukogu korrapäraselt teavitama võetud meetmetest ja nende põhjustest. Komisjon võib pärast nõukojaga konsulteerimist anda täiendavaid suuniseid kiireloomuliste meetmete rakendamise ja kasutamise kohta.

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2015. aasta määrus (EL) 2015/479 ühiste ekspordieeskirjade kohta (ELT L 83, 27.3.2015, lk 34).

(46) Mitu sektorit on siseturu nõuetekohaseks toimimiseks kriitilise tähtsusega. Need kriitilise tähtsusega sektorid on sektorid, mis on loetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) nr .../... (kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kohta)²⁰ ... [palun sisestada kuupäev] kehtiva versiooni lisas. Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks kriitilise tähtsusega sektoriks pidada lisaks veel kaitse- ja julgeolekuvaldkonda. Prioriteetseid tellimusi ja ühisostmist tuleks kasutada üksnes kriitilise tähtsusega sektorite varustuskindluse tagamiseks. Komisjon võib piirata kiireloomuliste meetmete võtmise teatavate kõnealuste sektoritega või nende teatavate osadega, kui pooljuhtide kriis on häirinud või ähvardab häirida nende toimimist.

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... direktiiv (EL) .../... kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kohta (ELT L ..., ..., lk ...).

(47) Liidus asuvatele pooljuhtide tarneahelas tegutsevatele ettevõtjatele kriisietapis esitatud teabenõuete eesmärk on võimaldada täpselt hinnata pooljuhtide kriisi, et määrata kindlaks võimalikud leevendus- või kiireloomulised meetmed liidu või liikmesriigi tasandil ja neid ette valmistada. Selline teave võib hõlmata tootmisvõimekust, tootmisvõimsust ning praeguseid esmaseid häireid ja kitsaskohti. Nende aspektide hulka võivad kuuluda kriisi korral oluliste toodete tavapärane ja praegune tegelik varu liidus asuvates tootmisrajatistes ja kolmandates riikides asuvates rajatistes, mida ta käitab või kellega ta sõlmib lepinguid või kellelt ostab tarneid, kõige levinumate toodete tellimuste tavapärane ja praegune tegelik keskmine täitmisaeg, iga liidu tootmisüksuse eeldatav tootmismaht järgmiseks kolmeks kuuks ning põhjused, mis takistavad tootmisvõimsuse täitmist. Sellise teabe puhul peaks piirduma sellega, mis on vajalik pooljuhtide kriisi olemuse või võimalike leevendus- või kiireloomuliste meetmete hindamiseks riiklikul või liidu tasandil. Teabenõuded ei tohiks hõlmata sellise teabe esitamist, mille avalikustamine on vastuolus liikmesriikide riikliku julgeoleku huvidega. Konkreetne küsitav teave tuleks välja töötada koostöös Euroopa pooljuhtide nõukojaga, tuginedes vabatahtlike konsultatsioonide käigus valitud asjaomaste ettevõtjate eelnevale nõuannetele. Kõik nõuded peaksid olema proportsionaalsed, võtma arvesse ettevõtja õiguspäraseid eesmärgi ning andmete kättesaadavaks tegemisega kaasnevaid kulusid ja jõupingutusi ning neis tuleks nõutud teabe esitamiseks seada asjakohased tähtsajad. Ettevõtjad peaksid olema kohustatud nõudele vastama ja nende suhtes võib kohaldada karistusi, kui nad jätavad nõudele tahtlikult või raske hooletuse tõttu vastamata või kui nad esitavad ebaõiget teavet. Kogu saadud teavet tuleks kasutada üksnes käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil ja selle suhtes tuleks kohaldada konfidentsiaalsuseeskirju. Selleks et tagada nende liikmesriikide täielik kaasamine, kus asub ettevõtja tootmisüksus, peaks komisjon edastama teabenõude koopia viivitamata riiklikule pädevale asutusele, ning kui riiklik pädev asutus seda taotleb, saadud teavet jagama, kasutades selleks turvalisi lahendusi.

Kui ettevõtjale esitatakse kolmandast riigist teabenõue tema pooljuhtidega seotud tegevuse kohta, peaks ta sellest teavitama komisjoni, et saaks hinnata, kas vaja oleks komisjoni teabenõuet.

- (48) Viimase abinõuna, tagamaks, et kriitilise tähtsusega sektorid saavad kriisi ajal tegevust jätkata, ning üksnes siis, kui see on sel eesmärgil vajalik ja proportsionaalne, võiks komisjon kohustada integreeritud tootmisrajatise ja ELi avatud pooljuhitehaseid võtma vastu selliste kriisi korral oluliste toodete tellimusi, mida kasutavad kas kriitilise tähtsusega sektorid otseselt või mida kasutatakse kriitilise tähtsusega sektorites kasutatavate seadmete tootmiseks, ja seadma need prioriteediks. Potentsiaalsed prioriteetsete tellimuste saajad peaksid olema kriitilise tähtsusega sektorite üksused või ettevõtjad, kes teevad tarneid kriitilise tähtsusega sektoritele, mille tegevus on puudujääkide tõttu häiritud või mille puhul on olemas tegevuse häirete oht. Tagamaks, et kõnealuseid prioriteetseid tellimusi kasutatakse ainult vajaduse korral, peaksid need piirduma saajatega, kes ei suutnud vältida puudujääkide mõju näiteks oma hanketavade abil ning leevendada seda muude vahendite, näiteks olemasolevate varude kasutuselevõtu abil. Seda kohustust võib laiendada ka teiste ettevõtjate sellistele pooljuhtide rajatistele, mis on sellise võimalusega nõustunud avaliku sektori toetuse saamise kontekstis, juhul kui selline avaliku sektori toetus anti tootmisvõimsuse suurendamiseks. Otsus prioriteetse tellimuse kohta tuleks teha kooskõlas kõigi liidu kohaldatavate juriidiliste kohustustega, võttes arvesse juhtumi asjaolusid. Prioriteetne kohustus peaks olema ülimuslik mis tahes era- või avalik-õigusliku kohustuse täitmise suhtes, kuid seejuures tuleks arvesse võtta ettevõtjate õiguspäraseid eesmärke ning tootmise järjestuse muutmiseks vajalikke kulusid ja jõupingutusi. Ettevõtjate suhtes võidakse kohaldada karistusi, kui nad ei täida prioriteetsete tellimustega seotud kohustust.

- (49) Asjaomane ettevõtja peaks olema kohustatud prioriteetse tellimuse vastu võtma ja seda prioriteediks pidama. Selleks et tagada prioriteetsete tellimuste vastavus rajatise võimsusele ja tootmisportfellile, peaks komisjon andma asjaomasele rajatisele võimaluse olla seoses prioriteetsete tellimuste teostatavuse ja üksikasjadega ära kuulatud. Komisjon ei tohiks esitada prioriteetset tellimust juhul, kui rajatis ei suuda, isegi kui tellimust peetakse prioriteetseks, seda tellimust täita kas ebapiisava tootmisvõimekuse või tootmisvõimsuse tõttu, või juhul, kui rajatis ei ole toodet tarninud või teenust osutanud, või seetõttu, et see tekitaks ebamõistliku majandusliku koormuse ja tooks rajatisele kaasa erilised raskused.
- (49a) Selleks et tagada prioriteetsete tellimuste rakendamiseks läbipaistev ja selge raamistik, tuleks komisjonile anda õigus võtta vastu rakendusakt, milles sätestatakse praktiline ja tegevuskord. Kõnealune rakendusakt peaks sisaldama kaitsemeetmeid, millega tagatakse, et prioriteetseid tellimusi täidetakse kooskõlas vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõttega, näiteks mehhanismi abil, milles võetakse arvesse olemasolevaid tellimusi, ja mehhanismi abil, millega tagatakse, et prioriteetsete tellimuste maht ei ületa hädavajalikku.
- (50) Erandjuhul, kui liidus pooljuhtide tarneahelas tegutsev ettevõtja saab kolmandalt riigilt taotluse prioriteetseks tellimuseks, peaks ta komisjoni sellest taotlusest teavitama, et anda teavet hinnanguks, kas juhul, kui sellel on märkimisväärne mõju kriitilise tähtsusega sektorite varustuskindlusele ning kui juhtumi asjaolusid arvestades on täidetud muud vajalikkuse, proportsionaalsuse ja seaduslikkuse nõuded, peaks komisjon samuti kehtestama prioriteetse tellimuse kohustuse.

- (51) Arvestades, kui oluline on tagada elutähtsaid ühiskondlikke funktsioone täitvate kriitilise tähtsusega sektorite varustuskindlus, ei tohiks prioriteetse tellimuse täitmise kohustusest kinnipidamine tuua kaasa vastutust kolmandate isikute ees mis tahes lepinguliste kohustuste rikkumise eest, mis võib tuleneda vajalikest ajutistest muudatustest asjaomase tootja tööprotsessides, kuivõrd lepinguliste kohustuste rikkumine oli vajalik kohaldatava prioriteetsuse järgimiseks. Ettevõtjad, kes võivad kuuluda prioriteetsete tellimuste kohaldamisalasse, peaksid seda võimalust oma ärilepingute tingimustes ette nägema. Ilma et see piiraks muude sätete kohaldamist, ei mõjuta kõnealune vastutusest vabastamine nõukogu 25. juuli 1985. aasta direktiivis 85/374/EMÜ²¹ sätestatud tootevastutust.
- (52) Teatavate toodete tootmise prioriteetseks seadmise kohustus on kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklis 16 sätestatud ettevõtlusvabaduse ja lepinguvabaduse ning harta artiklis 17 sätestatud omandiõiguse olemusega ega mõjuta neid ebaproportsionaalselt. Vastavalt harta artikli 52 lõikele 1 tohib neid õigusi käesolevas määruses piirata ainult seadusega, arvestades nimetatud õiguste ja vabaduste olemust ning kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

²¹ Nõukogu 25. juuli 1985. aasta direktiiv 85/374/EMÜ liikmesriikide tootevastutust käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (85/374/EMÜ) (EÜT L 210, 7.8.1985, lk 29).

- (53) Kui kriisietapp käivitatakse, võivad kaks või enam liikmesriiki volitada komisjoni koondama nõudlust ja tegutsema nende nimel nende avaliku hanke lepingute sõlmimiseks avalikes huvides, vastavalt kehtivatele liidu eeskirjadele ja menetlustele, kasutades oma ostujõudu. Selle volitusega võidakse anda komisjonile õigus sõlmida kokkuleppeid selliste kriisi korral oluliste toodete ostmiseks, mida kasutavad kas otseselt kriitilise tähtsusega sektorid või mida kasutatakse kriitilise tähtsusega sektorites kasutatavate seadmete tootmiseks. Komisjon peaks nõukojaga konsulteerides hindama iga taotluse kasulikkust, vajalikkust ja proportsionaalsust. Kui ta ei kavatse taotlust rahuldada, peaks ta sellest teavitama asjaomaseid liikmesriike ja nõukoda ning esitama oma põhjendused. Menetluslikud üksikasjad tuleks sätestada komisjoni ja osalevate liikmesriikide vahelises lepingus, mis võib hõlmata sõlmitavate lepingute arvu ja ühisostu tingimusi, nagu hinnad, tarnetähtajad, kogused ning osalemis- või loobumisklauslid. Ühisostude tulemusel võidakse allkirjastada üksainus leping, mis hõlmab kõigi liikmesriikide vajadusi, või mitu lepingut, millest igaüks katab ühe või mitme liikmesriigi vajadused. Lisaks peaks osalevatel liikmesriikidel olema õigus määrata esindajad, kes annavad hankemenetluste ajal ja ostulepingute üle peetavatel läbirääkimistel suuniseid ja nõu. Ostetud toodete kasutuselevõtt ja kasutamine peaks jääma osalevate liikmesriikide pädevusse.
- (54) Pooljuhtide nappuse kriisi ajal võib osutada vajalikuks, et liit kaaluks kaitsemeetmeid. Euroopa pooljuhtide nõukoda võib väljendada oma seisukohti, et anda komisjonile teavet hinnanguks selle kohta, kas turuolukord kujutab endast esmatarbekaupade puudust vastavalt määrusele (EL) 2015/479.

(55) Selleks et hõlbustada käesoleva määruse sujuvat, tulemuslikku ja ühtlustatud rakendamist, koostööd ja teabevahetust, tuleks luua Euroopa pooljuhtide nõukoda. Euroopa pooljuhtide nõukoda peaks andma komisjonile nõu ja abi konkreetsetes küsimustes. Muu hulgas tuleks anda kiipide ühisettevõtte ametiasutuste nõukogule nõu Euroopa kiibialgatuse kohta, anda komisjonile nõu integreeritud tootmisrajatise ja ELi avatud pooljuhitehaseid puudutava teabe hindamisel, pidada arutelusid ja teha ettevalmistusi selliste konkreetsete sektorite ja tehnoloogiate kindlaksmääramiseks, millel on potentsiaalselt suur sotsiaalne või keskkonnavalane mõju ning mis vajavad seetõttu sertifitseerimist roheliste, usaldusväärsete ja turvaliste toodetena, ning tegeleda koordineeritud järelevalve ja kriisidele reageerimisega. Lisaks peaks Euroopa pooljuhtide nõukoda andma nõu ja soovitusi käesoleva määruse kohaldamise küsimuses ning hõlbustama liikmesriikide koostööd ja teabevahetust käesoleva määrusega seotud küsimustes. Euroopa pooljuhtide nõukoda peaks toetama komisjoni rahvusvahelises koostöös kooskõlas rahvusvaheliste kohustustega, sealhulgas teabe kogumisel ja kriiside hindamisel. Lisaks peaks Euroopa pooljuhtide nõukoda koordineerima, tegema koostööd ja vahetama teavet muude liidu kriisidele reageerimise ja kriisiks valmisoleku struktuuridega, et tagada ühtne ja kooskõlastatud liidu lähenemisviis kriisidele reageerimise ja kriisiks valmisoleku meetmetele pooljuhtide kriiside puhul.

- (56) Euroopa pooljuhtide nõukoja eesistujaks peaks olema komisjoni esindaja. Iga liikmesriik peaks nimetama Euroopa pooljuhtide nõukotta vähemalt ühe kõrgetasemelise esindaja. Nad võiksid nimetada ka erinevaid esindajaid seoses Euroopa pooljuhtide nõukoja erinevate ülesannetega, näiteks sõltuvalt sellest, millist käesoleva määruse peatükki Euroopa pooljuhtide nõukoja istungitel arutatakse. Eesistuja võib Euroopa pooljuhtide nõukoja tegevust puudutava olulise nõu saamiseks ning sidusrühmade asjakohase osalemise võimaldamiseks moodustada allrühmi ja tal peaks olema õigus kutsuda eksperte ja vaatlejaid juhtumipõhiselt istungitel osalema ning õigus kutsuda sidusrühmi, eelkõige liidu pooljuhtide tööstuse huve esindavaid organisatsioone, näiteks protsessori- ja pooljuhtitehnoloogiate tööstusliitu, nõukoja allrühmadesse vaatlejatena.
- (57) Euroopa pooljuhtide nõukoda peab eraldi istungeid II peatüki kohaste ülesannete ning III ja IV peatüki kohaste ülesannete täitmiseks. Liikmesriigid peaksid püüdma tagada Euroopa pooljuhtide nõukojas tulemusliku ja tõhusa koostöö. Eesistujal peaks olema võimalik hõlbustada teabevahetust Euroopa pooljuhtide nõukoja ning muude liidu organite, asutuste ja nõuanderühmade vahel. Võttes arvesse pooljuhtide tarnimise tähtsust teistele sektoritele ja sellest tulenevat vajadust kooskõlastamise järele, peaks eesistuja tagama, et teised liidu institutsioonid ja asutused osalevad vaatlejatena Euroopa pooljuhtide nõukoja istungitel, kui see on asjakohane ja sobilik seoses IV peatüki alusel loodud järelevalve- ja kriisidele reageerimise mehhanismiga. Selleks, et jätkata ja kasutada ära komisjoni soovitusel (liidu ühise abivahendi kohta pooljuhtide puuduse lahendamiseks) rakendamisest tulenevat tööd, peaks Euroopa pooljuhtide nõukoda täitma Euroopa pooljuhtide eksperdirühma ülesandeid. Kui Euroopa pooljuhtide nõukoda on tööle hakanud, peaks see eksperdirühm lõpetama oma tegevuse.

- (58) Käesoleva määruse kohaldamisel ja täitmise tagamisel on keskne roll liikmesriikidel. Seoses sellega peaks iga liikmesriik määrama ühe või mitu riigi pädevat asutust tegelema käesoleva määruse tulemusliku rakendamisega ning tagama, et neil asutustel on piisavad volitused ja vahendid. Liikmesriigid peaksid määrama juba tegutseva asutuse või tegutsevad asutused. Selleks, et suurendada korralduse tõhusust liikmesriikides ning luua ametlik kontaktpunkt liikmesriikide ja liidu tasandi avalikkuse ja muude vastaspoolte, sealhulgas komisjoni ja Euroopa pooljuhtide nõukoja jaoks, peaks iga liikmesriik määrama ühes käesoleva määruse alusel pädevaks asutuseks määratud asutuses ühe riikliku ühtse kontaktpunkti, mis vastutab käesoleva määrusega seotud küsimuste kooskõlastamise ja piiriülese koostöö eest teiste liikmesriikide pädevate asutustega.
- (59) Pädevate asutuste usaldusliku ja konstruktiivse koostöö tagamiseks liidu ja riikide tasandil peaksid kõik käesoleva määruse kohaldamises osalejad austama oma ülesannete täitmise käigus saadud teabe ja andmete konfidentsiaalsust, et kaitsta eelkõige intellektuaalomandiõigust ja tundlikku äriteavet või ärisaladusi. Kogu teavet, mis on saadud, tegutsedes integreeritud tootmisrajalise või ELi avatud pooljuhitehasena käesoleva määruse kohaste teabenõuete või teavitamiskohustuste raames, tuleks kasutada üksnes käesoleva määruse kohaldamise eesmärgil ning selle suhtes tuleks kohaldada ametisaladuse hoidmise kohustust vastavalt aluslepingu artiklile 339 ning komisjoni sise-eeskirjadele andmete turvalise käitlemise kohta, eelkõige komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsusele 2015/443 komisjoni julgeoleku kohta²². Komisjon ja liikmesriikide pädevad asutused, nende ametnikud, teenistujad ja muud nende järelevalve all töötavad isikud ning liikmesriikide muude asutuste ametnikud ja avalikud teenistujad peaksid tagama oma ülesannete täitmise ja tegevuse käigus saadud teabe konfidentsiaalsuse. See peaks kehtima ka käesoleva määrusega loodud Euroopa pooljuhtide nõukoja ja pooljuhtide komitee suhtes. Vajaduse korral peaks komisjonil olema võimalik võtta vastu rakendusakte, et määrata kindlaks konfidentsiaalse teabe käsitlemise praktiline kord seoses teabe kogumisega.

²² ELT L 72, 17.3.2015, lk 41–52.

(60) Käesoleva määruse alusel kehtestatud kohustuste täitmine tuleks tagada trahvide ja perioodiliste karistusmaksete kohaldamise abil. Selleks tuleks käesoleva määruse kohaste teabenõuete ja teavitamiskohustuste täitmatajätmise puhuks kehtestada asjakohased trahvitasemed, võttes arvesse kummagi kohustuse täitmatajätmise eri raskusastmeid, kusjuures VKEdele tuleks näha ette näha teistsugused ülemmäärad. Lisaks tuleks kehtestada perioodilised karistusmaksed puhuks, kui ei täideta prioriteetsete tellimuste vastuvõtmise ja täitmise kohustust; sellised maksed peaksid olema proportsionaalsed ja kajastama turu hinnataset viimase 90 päeva jooksul, kusjuures VKEdele tuleks näha ette teistsugused ülemmäärad. Lisaks karistuste täitmise aegumistähtaegadele tuleks kohaldada ka trahvide ja perioodiliste karistusmaksete määramise aegumistähtaegu. Lisaks peaks komisjon andma asjaomasele ettevõtjale või ettevõtjate esindusorganisatsioonidele õiguse olla ära kuulatud.

[(61) välja jäetud]

(62) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused seoses ECICite valimisega, et saavutada algatuse eesmärgid. Lisaks tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused seoses prioriteetsete tellimuste toimimiseks vajaliku praktilise ja tegevuskorra kehtestamisega ning konfidentsiaalse teabe käsitlemise praktilise korra täpsustamiseks. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011²³.

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (63) Kuna käesoleva määruse eesmärki ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetmete ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas aluslepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja eesmärgid

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse raamistik pooljuhiökosüsteemi tugevdamiseks liidu tasandil, eelkõige järgmiste meetmete abil:
 - a) Euroopa kiibialgatuse loomine;
 - b) kriteeriumide kehtestamine, et tunnustada ja toetada esimesi omalaadseid integreeritud tootmisrajatise ja ELi avatud pooljuhitehaseid, mis suurendavad pooljuhtidega varustamise kindlust liidus ja pooljuhiökosüsteemi vastupanuvõimet;
 - c) liikmesriikide ja komisjoni vahelise koordineerimismehhanismi loomine, mille abil teostada järelevalvet pooljuhtide tarnete üle ja reageerida pooljuhtide nappuse kriisile.
2. Käesoleva määruse esimene eesmärk on tagada liidu konkurentsivõime ja innovatsioonisuutlikkuse jaoks vajalikud tingimused ning tagada tööstuse kohandamine kiiretest innovatsioonitsüklitest ja kestlikkuse vajadusest tulenevate struktuursete muutustega.

Teine eesmärk, mis on eraldiseisev ja täiendab esimest eesmärki, on parandada siseturu toimimist, kehtestades liidu ühtse õigusraamistiku liidu vastupanuvõime ja varustuskindluse suurendamiseks pooljuhitehnoloogia valdkonnas, et suurendada töökindlust häirete korral.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

(1) „pooljuht“ – üks järgmistest:

- a) materjal, kas element või ühend, mille elektrijuhtivust saab muuta, või
- b) komponent, mis koosneb mitmest pooljuht-, isoleeriva ja juhtiva materjali kihist, mis on määratletud vastavalt etteantud mustrile ja mis on mõeldud täitma täpselt määratletud elektroonilisi või fotoonilisi funktsioone või mõlemat;

(2) „kiip“ – elektrooniline seadis, mis koosneb mitmest funktsionaalsest elemendist ühel pooljuhtmaterjali liistakul, tavaliselt mälu-, loogika-, protsessor- ja analoogseadmete kujul, mida nimetatakse ka „integraallülituseks“;

(2a) „kvantkiip“ – seade, mis töötleb teavet üksikute kvantsüsteemide tasandil, kusjuures komponentide integreerimise tase kiibile varieerub sõltuvalt kasutatavast kvantplatvormist, sealhulgas kvantarvutuse, kommunikatsiooni, anduri või metroloogia platvormid;

(3) „tehnoloogiasõlm“ – konkreetne pooljuhtide tootmisprotsess ja selle projekteerimiseeskirjad;

(4) „pooljuhtide tarneahel“ – selliseid tegevusi, organisatsioone, ettevõtjaid, tehnoloogiat, teavet, ressursse ja teenuseid hõlmav süsteem, mis on seotud pooljuhtide tootmisega, sealhulgas toorained ja töödeldud materjalid, tootmiseadmed, projekteerimine, sealhulgas sellega seotud tarkvaraarendus, valmistamine, monteerimine, katsetamine ja pakendamine;

- (5) „pooljuhtide väärtusahel“ – pooljuhttootega seotud tegevuste kogum alates selle kontseptsioonist kuni lõppkasutuseni, sealhulgas toorained ja töödeldud materjalid, tootmisseadmed, teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon, projekteerimine, valmistamine, katsetamine, monteerimine ja pakendamine kuni lõpptoodetesse sisestamise ja integreerimiseni, samuti olelusringi lõpu protsessid, nagu korduskasutamine, demonteerimine ja ringlussevõtt;
- (6) „katseliin“ – katseprojekt või -meede, mis on suunatud kõrgematele tehnoloogilise valmisoleku tasemetele (3.–8. tase), et arendada edasi toetavat taristut, mis on vajalik toote või süsteemi katsetamiseks, demonstreerimiseks, valideerimiseks ja kalibreerimiseks mudeli eelduste alusel;
- [(7) välja jäetud]
- (8) „väike või keskmise suurusega ettevõtja“ või „VKE“ – väike või keskmise suurusega ettevõtja, kes on määratletud komisjoni soovitus 2003/361/EÜ lisa artiklis 2²⁴;
- (9) „keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja“ – ettevõtja, kes ei ole VKE ning kellel on maksimaalselt 3000 töötajat, kusjuures töötajate arv arvutatakse vastavalt soovitus 2003/361/EÜ lisa artiklitele 3–6;
- (9a) „väike keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja“ – üksus, kes ei ole VKE ja kellel on kuni 499 töötajat, kui tema töötajate arv on arvutatud vastavalt soovitus 2003/361/EÜ lisa artiklitele 3–6;

²⁴ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

- (10) „esimene omalaadne rajatis“ – pooljuhtide tootmise rajatis, mis pakub uuendusi seoses tootmisprotsessi või lõpptootega ning mida ei ole liidus veel olulisel määral olemas või mida ei ole kavas ehitada. See hõlmab muu hulgas innovatsiooni, mis on seotud andmetöötlusvõimsuse või turvalisuse, ohutuse või usaldusväärsuse taseme, energia- ja keskkonnatõhususe parandamisega, uue tehnoloogiasõlme või substraadi materjali kasutamisega või selliste tootmisprotsesside rakendamisega, mis toovad kaasa tõhususe suurenemise;
- (11) „järgmise põlvkonna kiibid“ ja „järgmise põlvkonna pooljuhitehnoloogiad“ – kiibid ja pooljuhitehnoloogiad, mis ületavad tehnika taset, parandades oluliselt andmetöötlusvõimsust või turvalisuse, ohutuse või usaldusväärsuse, energia- ja keskkonnatoime, tehnoloogiasõlme või substraadi materjali taset või selliste tootmisprotsesside rakendamist, mis suurendavad tõhusust;
- (11a) „tipptasemel pooljuhitehnoloogiad“ – kiibi- ja pooljuhitehnoloogia innovatsiooni tase projektide elluviimise ajal;
- (11b) „pooljuhtide tootmine“ – pooljuhtplaatide tootmise ja töötlemise mis tahes etapp, sealhulgas substraadi materjalid, ning alg- ja lõppfaas, mis on vajalik pooljuhttoodete lõplikuks valmistamiseks;
- (12) „algfaas (front-end)“ – kogu pooljuhtplaadi töötlemise protsess;
- (13) „lõppfaas (back-end)“ – pooljuhttoote pakendamine, montaaž ja katsetamine;
- (14) „pooljuhtide kasutaja“ – ettevõtja, kes toodab pooljuhte sisaldavaid lõpptooteid;
- (15) „peamised turuosalised“ – liidu pooljuhtide tarneahela ettevõtjad, kelle usaldusväärne toimimine on pooljuhtide tarne jaoks esmatähtis;

- (16) „kriitilise tähtsusega sektor“ – mis tahes sektor, millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) nr.../... (kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kohta) lisas ... kehtivas versioonis, samuti kaitse- ja julgeolekusektor;
- (17) „kriisi korral oluline toode“ – pooljuhid, vahesaadused ja toorained, mida on vaja pooljuhtide või vahesaaduste tootmiseks ja mida mõjutab pooljuhtide kriis ja mis on olulised kriitilise tähtsusega sektori oluliste funktsioonide tagamiseks;
- (18) „tootmisvõimekus“ – pooljuhtide tootmise rajatise võimalik toodang optimaalsete ressursside juures;
- (19) „tootmisvõimsus“ – pooljuhtide tootmise rajatise toodang.

II PEATÜKK

EUROOPA KIIBIALGATUS

1. JAGU

ÜLDSÄTTED

Artikkel 3

Algatuse loomine

1. Algatus luuakse mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kestuse ajaks.

2. Algatust toetatakse programmist „Euroopa horisont“ ja programmist „Digitaalne Euroopa“, eelkõige selle erieesmärgist 6, vastavalt 1,65 miljardi euro ja 1,25 miljardi euro suuruse maksimaalse soovitusliku summaga. Seda rahastamist rakendatakse kooskõlas määrusega (EL) 2021/695 ja määrusega (EL) 2021/694.

Artikkel 4

Algatuse eesmärgid

1. Algatuse üldeesmärk on toetada ulatuslikku tehnoloogilise suutlikkuse suurendamist ja sellega seotud teadus- ja innovatsioonitegevust kogu liidu pooljuhtide väärtusahelas ning võimaldada tipptasemel ja järgmise põlvkonna pooljuhi- ja kvantitehnoloogia arendamist ja kasutuselevõttu, mis tugevdab liidu kõrgetasemelise projekteerimise, süsteemide integreerimise ning kiipide tootmise võimekust. Samuti aitab see kaasa rohe- ja digipöörde saavutamisele, eelkõige vähendades elektrooniliste süsteemide kliimamõju, parandades järgmise põlvkonna kiipide kestlikkust ja tugevdades ringmajanduse protsesse ning käsitledes sisseprojekteeritud turvet, mis kaitseb küberohtude eest.
2. Algatusel on järgmised viis tegevuseesmärki:
 - a) tegevuseesmärk nr 1: integreeritud pooljuhitehnoloogiate projekteerimise kõrgetasemelise ulatusliku suutlikkuse arendamine;
 - b) tegevuseesmärk nr 2: olemasolevate katseliinide tõhustamine ja uute täiustatud katseliinide arendamine, et võimaldada tipptasemel ja järgmise põlvkonna pooljuhitehnoloogia arendamist ja kasutuselevõttu;

- c) tegevuseesmärk nr 3: kõrgtehnoloogilise ja insenertehnilise suutlikkuse arendamine, et kiirendada kvantkiipide ja nendega seotud pooljuhitehnoloogia uuenduslikku arendamist;
 - d) tegevuseesmärk nr 4: kogu liidus pädevuskeskuste võrgustiku loomine, tõhustades olemasolevaid või luues uusi rajatisi;
 - e) tegevuseesmärk nr 5: eelkõige pooljuhtide väärtusahelas tegutsevate idufirmadele, kasvufirmadele, VKEdele ja väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele juurdepääsu hõlbustamine laenurahale ja omakapitalile InvestEU fondi segarahastamisvahendi ja Euroopa Innovatsiooninõukogu (kiibifond) kaudu.
3. Lõikes 2 osutatud tegevuseesmärgid võivad hõlmata suutlikkuse suurendamise meetmeid ning sellega seotud teadus- ja innovatsioonitegevust. Kõiki suutlikkuse suurendamise meetmeid rahastatakse programmi „Digitaalne Euroopa“ kaudu ning sellega seotud teadus- ja innovatsioonitegevust rahastatakse programmi „Euroopa horisont“ kaudu.

Artikkel 5

Algatuse sisu

1. Algatusega tehakse järgmist:
- a) tegevuseesmärgi nr 1 all:
 - (1) luuakse uuenduslik virtuaalne projekteerimisplatvorm ja hoitakse seda töös, mis oleks kättesaadav kogu liidus ning mille jaoks integreeritakse olemasolevad ja uued projekteerimisraajatised laiendatud raamatukogud ja elektroonilise projekteerimise automatiseerimise (Electronic Design Automation, EDA) vahenditega;

- (2) suurendatakse projekteerimissuutlikkust, soodustades uuenduslikku arengut, näiteks avatud lähtekoodiga protsessori käsustiku arhitektuuril (nt RISC-V) põhinevad protsessoriarhitektuurid, sisseprojekteeritud turbega arhitektuurid ja muud uuenduslikud arhitektuurid, uut tüüpi mälud, protsessorid, kiirendid või väikese võimsusega kiibid;
 - (3) laiendatakse pooljuhiökosüsteemi, integreerides sellised sektorid nagu tervishoid, liikuvus, energeetika, telekommunikatsioon, julgeolek, kaitse ja kosmos, panustades liidu rohe-, digi- ja innovatsioonikavadesse;
- b) tegevuseesmärgi nr 2 all:
- (1) tugevdatakse järgmise põlvkonna kiipide tootmise tehnoloogiate alast võimekust teadus- ja innovatsioonitegevuse integreerimisega ning ettevalmistustega selleks, et arendada tulevase tehnoloogiasõlmi, näiteks alla kahe nanomeetri suurusi tipptasemel sõlmi, 10 nanomeetrit ja alla selle FD-SOI (Fully Depleted Silicon on Insulator) tehnoloogiat, uusi pooljuhtmaterjale ja heterogeensete süsteemide integreerimist ning täiustatud moodulite monteerimist ja pakendamist väikese ja keskmise mahuga tootmiseks;
 - (2) toetatakse laiaulatuslikku innovatsiooni, võimaldades juurdepääsu uutele või olemasolevatele katseliinidele, et katsetada, testida, valideerida lõplike seadmete usaldusväärsust, uusi projekteerimiskontseptsioone, mis integreerivad põhifunktsioone, näiteks jõuelektroonika uudsed materjalid ja arhitektuurid, mis edendavad säästvat energiat ja elektromobiilsust, vähendavad energiatarbimist, suurendavad küberturvalisust, funktsionaalset ohutust ja arvutusvõimsust või integreerivad läbimurdelisi tehnoloogiaid, nagu neuromorfed ja sisseehitatud tehisintellekti kiibid, integreeritud fotoonika, grafeen ja muud 2D-materjalidel põhinevad tehnoloogiad, tehnoloogilised lahendused elektrooniliste komponentide ja süsteemide kestlikkuse ja ringluspõhisuse parandamiseks;

- (3) toetatakse integreeritud tootmisrajatise ja ELi avatud pooljuhitehaseid eelisjuurdepääsu kaudu uutele katseliinidele;
- c) tegevuseesmärgi nr 3 all:
- (1) luuakse kvantkiipide jaoks uuenduslikud projekteerimisraamatukogud;
 - (2) toetatakse katseliine kvantlülituste ja juhtelektroonika integreerimiseks;
 - (3) töötatakse välja testimis- ja katserajatised katseliinidel toodetud täiustatud kvantkiipide testimiseks ja valideerimiseks;
- d) tegevuseesmärgi nr 4 all:
- (1) suurendatakse suutlikkust ja pakutakse sidusrühmadele, sealhulgas lõppkasutajatele VKEdele ja idufirmadele mitmesuguseid eksperditeadmisi, hõlbustades juurdepääsu eespool nimetatud suutlikkusele ja rajatistele ning nende tõhusat kasutamist;
 - (2) tegeletakse oskuste nappuse ja tööturu nõudlusele mittevastavusega, meelitades ligi ja mobiliseerides uusi talente ning toetades pooljuhiökosüsteemi tugevdamiseks sobiva kvalifikatsiooniga tööjõu tekkimist, sealhulgas pakkudes üliõpilastele sobivaid koolitusvõimalusi, näiteks duaalõppe programme ja üliõpilastele orienteeritust, lisaks töötajate ümberõppele ja oskuste täiendamisele;
- e) tegevuseesmärgi nr 5 all:
- (1) parandatakse liidu eelarvest tehtavate kulutuste võimendavat mõju ja saavutatakse erasektori rahastamise ligimeelitamisel suurem mitmekordistav mõju;
 - (2) toetatakse ettevõtjaid, kellel on raskusi rahastamisele juurdepääsuga, ning tegeletakse vajadusega toetada liidu ja selle liikmesriikide majanduslikku vastupanuvõimet;

- (3) kiirendatakse investeeringuid kiipide projekteerimise, pooljuhtide tootmise ja integreerimise tehnoloogiatesse ning võimendatakse nii avaliku kui ka erasektori rahastamist, suurendades samal ajal varustuskindlust ja pooljuhiökosüsteemi vastupanuvõimet kogu pooljuhtide väärtusahelas.

Artikkel 5a

Rakendamine, järelevalve ja aruandlus

1. Algatuse tegevuseesmärgid nr 1–4 võib usaldada kiipide ühisettevõttele, millele on osutatud nõukogu määruses XX/XX, millega muudetakse nõukogu määrust (EL) 2021/2085 ja mida rakendatakse kiipide ühisettevõtte tööprogrammi sätestatud meetmetega.
- [2. välja jäetud]
3. Algatuse tõhusa rakendamise, järelevalve ja hindamise tagamiseks sisaldab kiipide ühisettevõtte iga-aastane tegevusaruanne teavet tegevuseesmärkidega 1–4 seotud küsimuste kohta, võttes aluseks II lisas esitatud mõõdetavad näitajad.
4. Komisjon teavitab korrapäraselt Euroopa pooljuhtide nõukoda tegevuseesmärgi nr 5 rakendamisel tehtud edusammudest.

Artikkel 6

Koostoime liidu programmidega

1. Algatus võimaldab koostoimet III lisas osutatud liidu programmidega. Komisjon tagab, et algatuse ja liidu programmide omavahelise täiendavuse võimendamine ei takista eesmärkide saavutamist.

Artikkel 7

Euroopa kiibitaristu konsortsium

1. Algatuse raames rahastatavate meetmete ja muude seonduvate ülesannete rakendamiseks, mida rakendatakse kiipide ühisettevõtte kaudu, võib käesolevas artiklis sätestatud tingimustel asutada juriidilise isiku kujul Euroopa kiibitaristu konsortsiumi („ECIC“). Käesolevas artiklis sätestatud tingimustel võib asutada rohkem kui ühe ECICi.
2. ECIC vastab järgmisele:
 - a) on juriidiline isik alates lõikes 6 osutatud komisjoni otsuse jõustumise kuupäevast;
 - (aa) sel on igas liikmesriigis kõige laialdasem õigus- ja teovõime, mida vastavalt selle riigi seadustele juriidilistele isikutele antakse. Eeskätt võib ECIC omandada, omada ja võõrandada vallas- ja kinnisasju ning intellektuaalomandit, sõlmida lepinguid ning olla kohtus menetlusosaline;
 - b) selle põhikirjajärgne asukoht peab olema mõne liikmesriigi territooriumil;
 - c) selle on asutanud vähemalt kolm liiget (asutajaliikmed), kes võivad olla liikmesriigid, avalik-õiguslikud või eraõiguslikud juriidilised isikud vähemalt kolmest liikmesriigist või nende kombinatsioon;
 - ca) see tagab, et pärast ECICi loomist käsitleva otsuse vastuvõtmist võivad teised liikmesriigid igal ajal ühineda liikmetena. Muud avalik-õiguslikud või eraõiguslikud juriidilised isikud võivad igal ajal liituda liikmetena põhikirjas sätestatud õiglastel ja mõistlikel tingimustel. Liikmesriigid, kes rahalist ega mitterahalist panust ei anna, võivad ECICiga ühineda hääleõiguseta vaatlejatena, ECICit sellest teavitades;

d) sel on koordinaator.

3. Võimaliku ECICi koordinaator esitab kõigi asutajaliikmete nimel komisjonile kirjaliku taotluse, mis sisaldab järgmist:

- a) komisjonile esitatud taotlus luua ECIC, sealhulgas asutajaliikmete nimekiri;
- b) ECICi põhikirja kavand, mis sisaldab vähemalt sätteid järgmise kohta: tegevuse kestus ja tegevuse lõpetamise menetlus kooskõlas artikliga 7c; vastutuskord vastavalt artiklile 7a; põhikirjajärgne asukoht ja nimi; kohaldamisala; liikmesus, sealhulgas liikmesuse muutmise tingimused ja kord; eelarve, sealhulgas liikmete vastavate rahaliste ja mitterahaliste panuste kasutamise kord; tulemuste omandiõigus; juhtimine, sealhulgas otsuste tegemise protseduur ning konkreetne roll ja vajaduse korral hääleõigus;
- c) vastuvõtva liikmesriigi deklaratsioon selle kohta, kas ta tunnustab ECICit alates selle loomise hetkest rahvusvahelise organisatsioonina nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ artikli 143 punkti g ja artikli 151 lõike 1 punkti b tähenduses ning rahvusvahelise organisatsioonina nõukogu direktiivi 2008/118/EÜ artikli 12 lõike 1 punkti b tähenduses. Kõnealustes sätetes esitatud erandite piirangud ja tingimused kehtestatakse ECICi liikmete vahel sõlmitava kokkuleppega.

4. Komisjon hindab taotlusi kõigi järgmiste kriteeriumide alusel:

- a) kavandatava ECICi asutajaliikmete ning kavandatavale ECICile omandatavate, arendatavate või määratavate pooljuhtide valdkonna asjakohane pädevus, oskusteave ja võimekus;
- b) ettenähtud juhtimissuutlikkus, personal ja vahendid, mis on vajalikud selle põhikirjajärgse eesmärgi täitmiseks;

- c) tegevuslikud ja õiguslikud vahendid liidu tasandil kehtestatud halduslike, lepinguliste ja finantsjuhtimise alaste õigusnormide kohaldamiseks;
 - d) rahaline elujõulisus, mis vastab selliste liidu vahendite tasemele, mille haldamise ülesanne talle antakse, ning mida tõendavad asjakohasel juhul raamatupidamisdokumendid ja kontoväljavõtted;
 - e) ECICi liikmete panused, mis tehakse kättesaadavaks ECICile, ja sellega seotud kord;
 - ea) ECICi avatus uutele liikmetele;
 - f) ECICi võime tagada liidu pooljuhtide väärtusahela vajaduste rahuldamine.
5. Komisjon võtab lõikes 4 sätestatud kriteeriumide alusel vastu rakendusakti, et tunnustada taotlejat ECICina või lükata taotlus tagasi ning teavitada sellest asutajaliikmeid. Need rakendusaktid võetakse vastu vastavalt artikli 33 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusele.
- [6. välja jäetud]
- [7. välja jäetud]
8. Kõik põhikirja muudatused esitab ECIC komisjonile kümne päeva jooksul pärast nende vastuvõtmist.
- 8a. Komisjon võib kuuekümne päeva jooksul pärast muudatuse esitamist esitada asjaomase muudatuse suhtes vastuväited ja põhjendada, miks muudatus ei vasta käesoleva määruse tingimustele.

- 8b. Muudatus ei jõustu enne seda, kui vastuväidete esitamise tähtaeg on lõppenud või kui komisjon on vastuväidete esitamisest loobunud või kui esitatud vastuväited on tühistatud.
- 8c. Muudatuse taotlus sisaldab järgmist teavet:
- a) kavandatud või, kui see on asjakohane, vastuvõetud muudatuse tekst, sealhulgas kuupäev, millal muudatus jõustub;
 - b) põhikirja muudetud ja konsolideeritud versioon.
9. ECIC koostab iga-aastase tegevusaruande, mis sisaldab tema tegevuse tehnilist kirjeldust ja finantsselgitust. Iga-aastane tegevusaruanne edastatakse komisjonile ja tehakse üldsusele kättesaadavaks. Komisjon võib anda soovitusi iga-aastases tegevusaruandes käsitletud teemade kohta. Komisjon saadab ECICide iga-aastased tegevusaruanded põhjendamatult viivitusega Euroopa pooljuhtide nõukojale.
10. Kui liikmesriik leiab, et ECIC keeldub konsortsiumi uut liiget vastu võtmast, ilma et ta oleks sellist keeldumist põhikirjas täpsustatud õiglastel ja mõistlikel tingimustel põhjendanud, võib ta sellest teavitada kiipide ühisettevõtte ametiasutuste nõukogu, kes vastavalt nõukogu määruse (EL) 2021/2085, millega luuakse ühisettevõtteid programmi „Euroopa horisont“ raames (muudetud kujul), artiklile XX nõuab vajaduse korral ECICilt parandusmeetmete võtmist, näiteks põhikirja muutmist.

Artikkel 7a

ECICi vastutus

1. ECIC vastutab oma võlgade eest.

2. Liikmete rahaline vastutus ECICi võlgade eest piirdub nende panusega ECICisse. Liikmed võivad põhikirjas täpsustada, et nad võtavad kindlaksmääratud vastutuse, mis on nende panusest suurem, või piiramatut vastutust.
3. Liit ei vastuta ECICi võlgade eest.

Artikkel 7b

Kohaldatav õigus ja ECICi jurisdiktsioon

1. ECICi loomise ja toimimise suhtes kohaldatakse:
 - a) liidu õigust, eeskätt käesolevat määrust;
 - b) selle riigi õigust, kus on ECICi põhikirjajärgne asukoht, küsimustes, mille suhtes ei kohaldata või kohaldatakse ainult osaliselt punktis a osutatud õigusakte;
 - c) põhikirja ja selle rakenduseeskirju.
2. Ilma et see piiraks juhtumeid, mis kuuluvad aluslepingute kohaselt Euroopa Liidu Kohtu jurisdiktsiooni alla, määratakse ECICiga seoses liikmete vahel, liikmete ja ECICi vahel ning ECICi ja kolmandate isikute vahel tekkivate vaidluste lahendamiseks pädev kohus kindlaks vastavalt selle liikmesriigi õigusele, kus on ECICi põhikirjajärgne asukoht.

Artikkel 7c

ECICi tegevuse lõpetamine

1. Põhikirjas sätestatakse ECICi tegevuse lõpetamise menetlus, mis järgneb liikmete otsusele.
2. Kui ECIC ei suuda oma võlgu tasuda, kohaldatakse selle riigi maksejõuetuseeskirju, kus asub ECICi põhikirjajärgne asukoht.

Artikkel 8

Pooljuhtide pädevuskeskuste Euroopa võrgustik

1. Algatuse tegevuseesmärgi nr 4 saavutamiseks luuakse pooljuhtide, integratsioonitehnoloogiate ja süsteemi projekteerimise pädevuskeskuste Euroopa võrgustik (edaspidi „võrgustik“).
2. Pädevuskeskused teevad liidu tööstuse, eelkõige VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate, samuti teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonide, ülikoolide ja avaliku sektori huvides kõiki järgmisi tegevusi või osa neist:
 - a) juurdepääsu võimaldamine algatuse tegevuseesmärgi nr 1 kohastele projekteerimisteenustele ja projekteerimisvahenditele ning tegevuseesmärgis nr 2 osutatud algatuse osa raames toetatavatele katseliinidele;
 - b) teadlikkuse suurendamine ning sidusrühmadele vajaliku oskusteabe, asjatundlikkuse ja oskuste pakkumine, et aidata neil kiirendada uute pooljuhitehnoloogiate, projekteerimisvõimaluste ja süsteemikontseptsioonide väljatöötamist ja integreerimist tänu võrgustiku olemasolevate vahendite tulemuslikule kasutamisele, ning Euroopa ülikoolide asjakohastes õppevaldkondades üliõpilaste arvu suurendamine ja hariduse kvaliteedi parandamine;
 - c) teadlikkuse suurendamine ning oskusteabe, asjatundlikkuse ja teenuste pakkumine või neile juurdepääsu tagamine, sealhulgas valmisolek süsteemi kavandamiseks, uued ja olemasolevad katseliinid ning oskuste ja pädevuste arendamiseks vajalike meetmete toetamine;
 - d) d) oskusteabe ja asjatundlikkuse edasiandmise hõlbustamine liikmesriikide ja piirkondade vahel, soodustades oskuste, teadmiste ja heade tavade vahetamist ning soodustades ühisprogramme;

- e) pooljuhitehnoloogiat ja nende rakendusvõimalusi käsitlevate erikoolitusmeetmete väljatöötamine ja haldamine, et toetada talendipagasi arendamist liidus.
3. Liikmesriigid määravad pädevuskeskusekandidaadid vastavalt oma riiklikele menetlustele, haldus- ja institutsioonilistele struktuuridele avatud ja konkurentsipõhise protsessi kaudu. Kiipide ühisettevõtte tööprogrammis kehtestatakse pädevuskeskuste loomise protseduur, sealhulgas valikukriteeriumid, ning keskuste edasised ülesanded ja funktsioonid seoses algatuse raames võetavate meetmete rakendamisega, ning võrgustiku loomise protseduur. Kiipide ühisettevõtte teeb otsuse võrgustiku moodustavate pädevuskeskuste valimise ja võrgustiku loomise kohta. Liikmesriigid ja komisjon maksimeerivad koostoimet muude ELi algatuste, näiteks Euroopa digitaalse innovatsiooni keskuste raames loodud olemasolevate pädevuskeskustega.
- [4. välja jäetud]

[Artikkel 9]

[üle kantud artiklisse 5a]

III PEATÜKK

VARUSTUSKINDLUS JA VASTUPANUVÕIME

Artikkel 10

Integreeritud tootmisrajatised

1. Integreeritud tootmisrajatised on liidu esimesed omalaadsed pooljuhtide tootmisrajatised, mille tootmisvõimsust kasutatakse nende endi tarbeks ning mis aitavad kaasa liidus pooljuhiökosüsteemi varustuskindlusele ja vastupanuvõimele.
2. Integreeritud tootmisrajatis kvalifitseerub esimeseks omalaadseks rajatiseks, kui ta esitab taotluse vastavalt artikli 12 lõikele 1.
 - [a) välja jäetud]
- 2a. Integreeritud tootmisrajatis peab vastama järgmistele nõuetele:
 - b) selle loomisel, käitamisel või tootmisel on positiivne ülekanduv mõju liidu pooljuhtide väärtusahelale väljaspool asjaomast ettevõtjat või liikmesriiki, mis avaldab positiivset mõju pooljuhiökosüsteemi varustuskindlusele ja vastupanuvõimele, suurendab kvalifitseeritud tööjõudu ning aitab kaasa liidu digi- ja rohepöördele;
 - c) see tagab, et tema suhtes ei kohaldata ekstraterritoriaalselt kolmandate riikide avaliku teenindamise kohustusi viisil, mis võib kahjustada ettevõtja suutlikkust täita artikli 21 lõikes 1 sätestatud kohustusi, ning kohustub teavitama komisjoni sellise kohustuse tekkimisest;

- d) see investeerib liidus jätkuvasse innovatsiooni, et saavutada konkreetseid edusamme pooljuhitehnoloogias või valmistada ette järgmise põlvkonna tehnoloogiaid.
3. Selleks et investeerida jätkuvasse innovatsiooni vastavalt lõike 2 punktile d, on integreeritud tootmisrajalisel eelisjuurdepääs artikli 5 lõike 1 punkti b kohaselt loodud katseliinidele. Selline eelisjuurdepääs ei välista ega takista teiste huvitatud ettevõtjate tegelikku juurdepääsu katseliinidele.

Artikkel 11

ELi avatud pooljuhitehased

1. ELi avatud pooljuhitehased on liidu esimesed omalaadsed pooljuhtide tootmisrajalised, mis pakuvad sõltumatutele ettevõtjatele tootmisvõimsust ning mis seeläbi aitavad kaasa liidu pooljuhiökosüsteemi varustuskindlusele ja vastupanuvõimele.
2. ELi avatud pooljuhitehas kvalifitseerub esimeseks omalaadseks rajatiseks, kui ta esitab taotluse vastavalt artikli 12 lõikele 1.
- [a) välja jäetud]
- 2a. ELi avatud pooljuhitehas peab vastama järgmistele nõuetele:
- b) selle loomisel, käitamisel või tootmisel on positiivne ülekanduv mõju liidu pooljuhtide väärtusahelale väljaspool asjaomast ettevõtjat või liikmesriiki, mis avaldab positiivset mõju pooljuhiökosüsteemi varustuskindlusele ja vastupanuvõimele, suurendab kvalifitseeritud tööjõudu ning aitab kaasa liidu digi- ja rohepöördele, võttes eelkõige arvesse seda, mil määral see pakub rajatisega mitteseotud ettevõtjatele piisava nõudluse korral tootmisvõimsust;

- c) see tagab, et tema suhtes ei kohaldata ekstraterritoriaalselt kolmandate riikide avaliku teenindamise kohustusi viisil, mis võib kahjustada ettevõtja suutlikkust täita artikli 21 lõikes 1 sätestatud kohustusi, ning kohustub teavitama komisjoni sellise kohustuse tekkimisest;
 - d) see investeerib liidus jätkuvasse innovatsiooni, et saavutada konkreetseid edusamme pooljuhitehnoloogias või valmistada ette järgmise põlvkonna tehnoloogiaid.
3. Kui ELi avatud pooljuhitehas pakub tootmisvõimsust ettevõtjatele, kes ei ole rajatise käitajaga seotud, peab ta kehtestama ja säilitama projekteerimis- ja tootmisprotsesside piisava ja toimiva funktsioonipõhise lahususe, et tagada igas etapis saadud teabe kaitse.
4. Selleks et investeerida jätkuvasse innovatsiooni vastavalt lõike 2 punktile d, on ELi avatud pooljuhitehasel eelisjuurdepääs artikli 5 lõike 1 punkti b kohaselt loodud katseliinidele. Selline eelisjuurdepääs ei välista ega takista teiste huvitatud ettevõtjate tegelikku juurdepääsu katseliinidele.

Artikkel 12

Staatuse andmise kord

1. Iga ettevõtja või ettevõtjate konsortsium võib esitada komisjonile taotluse, et saada projektile integreeritud tootmisrajatise või ELi avatud pooljuhitehase staatus.
2. Komisjon hindab Euroopa pooljuhtide nõukoja seisukohti arvesse võttes taotlust õiglase ja läbipaistva protsessi käigus, lähtudes järgmistest elementidest:

- a) vastavus kas artikli 10 lõikes 2 või artikli 11 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele ning kohustus täita artikli 10 lõikes 2a või artikli 11 lõikes 2a sätestatud nõudeid;
 - b) äriplaan, milles hinnatakse projekti rahalist elujõulisust, võttes arvesse kogu selle kestust, sealhulgas teave kavandatud avaliku sektori toetuse kohta;
 - c) taotleja tõendatud kogemus sarnaste rajatiste paigaldamisel ja käitamisel;
 - d) asjakohase lisadokumendi esitamine, mis tõendab selle liikmesriigi või nende liikmesriikide valmisolekut toetada sellise rajatise rajamist, kus taotleja kavatseb luua oma rajatise.
- 2a. Komisjon teeb taotluse kohta otsuse. Otsuses määratakse projekti eeldatava kestuse alusel kindlaks staatuse kestus. Komisjon võtab vastu oma otsuse ning teavitab taotlejat kuue kuu jooksul pärast täieliku taotluse kättesaamist. Kui komisjon leiab, et taotluses esitatud teave ei ole täielik, annab ta taotlejale võimaluse esitada põhjendamatut viivitusteta taotluse täiendamiseks vajalikku lisateavet.
3. Komisjon jälgib integreeritud tootmisrajatiste ja ELi avatud pooljuhitehaste loomisel ja käitamisel tehtud edusamme ning teavitab korrapäraselt Euroopa pooljuhtide nõukoda.
- Kui komisjon leiab, et rajatis ei vasta enam kas artikli 10 lõikes 2a või artikli 11 lõikes 2a sätestatud nõuetele, annab ta rajatise käitajale võimaluse esitada selgitusi ja teha ettepanekuid asjakohaste meetmete kohta.

- 3a. Rajatise käitaja võib taotleda, et komisjon vaataks staatuse kestuse läbi või muudaks oma rakenduskavasid seoses kas artikli 10 lõikes 2a või artikli 11 lõikes 2a sätestatud nõuetele vastavusega, kui ta peab seda ettenägematute väliste asjaolude tõttu nõuetekohaselt põhjendatuks. Läbivaatamise alusel võib komisjon muuta lõike 2a kohaselt antud staatuse kestust või kiita heaks rakenduskavade muutmise.
4. Kui tunnustamine põhines ebaõiget teavet sisaldaval taotlusel või kui olenemata lõikes 3 sätestatud menetluse lõpuleviimisest ei vasta rajatis kas artikli 10 lõikes 2a või artikli 11 lõikes 2a sätestatud nõuetele, võib komisjon integreeritud tootmisrajatise või ELi avatud pooljuhitehase staatuse tunnustamise otsuse tühistada. Enne sellise otsuse tegemist konsulteerib komisjon Euroopa pooljuhtide nõukojaga, olles eelnevalt esitanud sellise tühistamise põhjused.
5. Rajatised, mis ei ole enam integreeritud tootmisrajatised või ELi avatud pooljuhitehased, kaotavad kõik käesolevast määrusest tulenevad, selle staatuse tunnustamisega seotud õigused. Rajatiste suhtes, mis ei ole enam integreeritud tootmisrajatised või ELi avatud pooljuhitehased, kohaldatakse siiski jätkuvalt artikli 21 lõikes 1 sätestatud kohustust ajavahemiku jooksul, mis on samaväärne algselt lõike 2a kohaselt antud staatuse jaoks ettenähtud ajavahemikuga, või kui staatus vaadati läbi, siis lõike 3a kohaselt muudetud kehtivusaja jooksul.

Artikkel 13

Liidu huvi ja avaliku sektori toetus

1. Integreeritud tootmisrajatise ja ELi avatud pooljuhitehaseid käsitatakse liidu huvides olevate rajatistena, kuna need aitavad kaasa pooljuhtide varustuskindlusele ja pooljuhiökosüsteemi vastupanuvõimele liidus.

2. Ilma et see piiraks aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist, võivad liikmesriigid liidu pooljuhiökosüsteemi varustuskindluse ja vastupanuvõime toetamiseks kohaldada toetusmeetmeid ja näha ette haldustoetuse integreeritud tootmisrajatistele ja ELi avatud pooljuhitehastele kooskõlas artikliga 14.

Artikkel 14

Loamenetluste kiirendamine

1. Liikmesriigid tagavad, et integreeritud tootmisrajatiste ja ELi avatud pooljuhitehaste kavandamise, ehitamise ja käitamisega seotud haldustaotlusi menetletakse tõhusalt ja õigeaegselt. Selleks tagavad kõik asjaomased riigi ametiasutused, et neid taotlusi menetletakse nii kiiresti, kui see on õiguslikult võimalik, austades täielikult liikmesriikide seadusi ja menetlusi.
2. Integreeritud tootmisrajatistele ja ELi avatud pooljuhitehastele omistatakse riikliku tähtsuse poolest kõrgeim võimalik staatus, kui selline eristamine on ette nähtud, ja neid käsitatakse sellistena ka loamenetlustes, sealhulgas keskkonnamõju hindamisega seonduvas, ning kui siseriiklik õigus seda ette näeb, siis ka ruumilisel planeerimisel.
3. Pooljuhtide varustuskindlust ja pooljuhiökosüsteemi vastupanuvõimet võib käsitada üldiste huvide seisukohast eriti mõjuva põhjusena direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõike 4 ja artikli 16 lõike 1 punkti c tähenduses ning eriti tähtsana üldiste huvide seisukohalt direktiivi 2000/60 artikli 4 lõike 7 tähenduses. Seepärast võib integreeritud tootmisrajatiste ja ELi avatud pooljuhitehaste kavandamist, ehitamist ja käitamist pidada ülekaalukaks avalikuks huviks, tingimusel et täidetud on muud kõnealuste sätete tingimused.

4. Iga asjaomane liikmesriik võib iga integreeritud tootmisrajatise ja ELi avatud pooljuhitehase jaoks määrata asutuse, kes vastutab planeerimise, ehitamise ja käitamisega seotud haldustaotluste hõlbustamise ja koordineerimise eest. Iga määratud asutus võib määrata koordinaatori, kes tegutseb integreeritud tootmisrajatise või ELi avatud pooljuhitehase ühtse kontaktpunktina. Kui integreeritud tootmisrajatise või ELi avatud pooljuhitehase loomiseks on vaja teha otsuseid kahes või enamas liikmesriigis, võivad vastavad määratud asutused võtta kõik vajalikud meetmed omavaheliseks tõhusaks ja tulemuslikuks koostööks ja koordineerimiseks.

IV PEATÜKK

JÄRELEVALVE JA KRIISILE REAGEERIMINE

1. JAGU

JÄRELEVALVE

Artikkel 15

Järelevalve

1. Käesoleva määruse kohaldamisel koosneb pooljuhtide väärtusahela järelevalve järgmistest tegevustest:
 - a) artikli 16 kohaselt kindlaks määratud varajase hoiatamise indikaatorite järelevalve;
 - b) liikmesriikide teostatav järelevalve artikli 17 kohaselt kindlaks määratud peamiste turuosaliste kogu tegevuse üle.

Komisjon määrab pärast Euroopa pooljuhtide nõukojaga konsulteerimist kindlaks järelevalve sageduse, lähtudes pooljuhtide väärtusahela vajadustest.

Komisjon koordineerib pooljuhtide väärtusahela järelevalvega seotud tegevust, tuginedes komisjoni talituste, riikide pädevate asutuste või muude allikate, näiteks rahvusvaheliste partnerite kaudu kogutud teabele.

- 1a. Komisjon näeb ette standarditud ja turvalised vahendid teabe kogumiseks ja töötlemiseks lõike 1 punktis a sätestatud eesmärgil, võttes nõuetekohaselt arvesse VKEde halduskoormuse minimeerimist.
- 1b. Lõike 1c kohaldamisel koostavad riikide pädevad asutused nimekirja kontaktidest, mis sisaldab kõiki nende territooriumil asutatud ja pooljuhtide tarneahelas tegutsevaid ettevõtjaid, ja haldavad seda. Komisjon näeb koostalitlusvõime tagamiseks ette kontaktide loetelu standardvormi.
- 1c. Komisjon esitab lõikes 1a ettenähtud vahendite alusel vabatahtlikke nõudeid järelevalve teostamiseks vastavalt lõike 1 punktile a. Komisjon tagab turvalised vahendid andmete edastamiseks.
- 1e. Lõike 1 kohase tegevuse käigus kogutud teabe põhjal esitab komisjon aruande koondtulemuste kohta. Komisjon esitab aruande Euroopa pooljuhtide nõukojale.
- 1f. Kogu saadud teavet käideldakse vastavalt artiklile 27.
- [2. välja jäetud]
- [3. välja jäetud]
- [4. välja jäetud]

[5. välja jäetud]

[6. välja jäetud]

[7. välja jäetud]

Artikkel 16

Varajase hoiatamise indikaatorid

1. Komisjon koostab koostöös Euroopa pooljuhtide nõukojaga varajase hoiatamise indikaatorite loetelu, mille eesmärk on teha kindlaks tegurid, mis võivad häirida, ohustada või negatiivselt mõjutada pooljuhtide tarnimist või nendega kauplemist liidus. Loetelu avalikustatakse.
- 1a. Varajase hoiatamise indikaatoreid jälgitakse vabatahtlike teabenõuete kaudu vastavalt artikli 15 lõigetes 1a ja 1c sätestatud menetlusele.
2. Komisjon vaatab koostöös Euroopa pooljuhtide nõukojaga varajase hoiatamise indikaatorite loetelu korrapäraselt läbi, tehes seda vähemalt iga kahe aasta järel.
- [3. välja jäetud]

Artikkel 17

Peamised turuosalised

1. Liikmesriigid teevad koostöös komisjoniga kindlaks peamised turuosalised nende riigi territooriumil asuvates pooljuhtide tarneahelates, võttes arvesse järgmisi elemente:

- a) muude liidu ettevõtjate arv, kes sõltuvad turuosalise pakutavast teenusest või kaubast;
 - b) b)peamise turuosalise turuosa selliste teenuste või kaupade turul liidus või kogu maailmas;
 - c) c)turuosalise tähtsus teenuse või kauba pakkumise piisava taseme säilitamisel liidus, võttes arvesse alternatiivide olemasolu kõnealuse teenuse osutamiseks või kauba pakkumiseks;
 - d) d)mõju, mida turuosalise osutatava teenuse või kauba pakkumise katkemine võib avaldada liidu pooljuhtide tarneahelale ja sellest sõltuvatele turgudele.
2. Liikmesriigid jälgivad peamiste turuosaliste tegevuse terviklust, andes aru olulistest sündmustest, mis võivad takistada nende tegevuste korrapärasest toimimist.

2. JAGU

HOIATAMINE JA KRIISID

Artikkel 17a

Hoiatamine ja ennetusmeetmed

1. Kui riigi pädev asutus saab teada tõsise häire ohust pooljuhtide tarnes, teavitab ta sellest põhjendamatult viivitusega komisjoni.
2. Lõike 1 kohase hoiatuse korral või juhul, kui komisjon saab teada tõsist häire ohust pooljuhtide tarnes, sealhulgas rahvusvahelistelt partneritelt, rakendab ta järgmisi ennetusmeetmeid:

- a) kutsub kokku Euroopa pooljuhtide nõukoja erakorralise istungi, et koordineerida järgmisi toiminguid:
- (1) peab arutelu pooljuhtide tarnehäirete tõsiduse üle;
 - (2) peab arutelu selle üle, kas võib olla asjakohane, vajalik ja proportsionaalne, et liikmesriigid ostaksid ennetusmeetmena ühiselt pooljuhte, vahesaadusi või tooraineid („kooskõlastatud hanked“);
 - (3) sidusrühmadega dialoogi alustamine, et teha kindlaks ennetusmeetmed ja need ette valmistada;
- b) liidu nimel konsultatsioonide või koostöö alustamine asjaomaste kolmandate riikidega, et leida tarneahela häiretele koostööpõhised lahendused, järgides rahvusvahelisi kohustusi. See võib vajaduse korral hõlmata kooskõlastamist asjaomastel rahvusvahelistel foorumitel.
3. Liikmesriigid viivad lõike 2 punkti a alapunktis 2 osutatud arutelude järgse võimaliku kooskõlastatud hanke läbi kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL²⁵ artiklis 39 sätestatud eeskirjadega.

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

Artikkel 18
Kriisietapi aktiveerimine

1. Kui komisjon saab teada tõsise häire ohust pooljuhtide tarnes vastavalt artikli 17a lõikele 2, hindab ta, kas kriisietapi aktiveerimise tingimused on täidetud. Kui selline hindamine annab konkreetseid ja usaldusväärseid tõendeid tõsiste häirete kohta pooljuhtide tarnes või tõsiste takistuste kohta pooljuhtidega kauplemisel liidus, mis põhjustab märkimisväärset nappust, mis takistavad kriitilise tähtsusega sektorites kasutatavate oluliste toodete tarnimist, parandamist ja hooldust, võib komisjon, pärast konsulteerimist Euroopa pooljuhtide nõukojaga, teha nõukogule ettepaneku kriisietappi aktiveerimiseks.

Nõukogu võib kvalifitseeritud häälteenamusega käivitada kriisietapi nõukogu rakendusaktiga. Kriisietapi kestus on piiratud ja see määratakse kindlaks rakendusaktis. Komisjon annab Euroopa pooljuhtide nõukojale korrapäraselt ja vähemalt iga kolme kuu järel kriisi olukorra kohta aru.

- [2. välja jäetud]

3. Enne kriisietapi aktiveerimise kestuse lõppu hindab komisjon pärast konsulteerimist Euroopa pooljuhtide nõukojaga, kas kriisietappi tuleks pikendada. Kui komisjon leiab, et pooljuhtide kriisi nõuetekohaseks lahendamiseks liidus on vaja kestust pikendada, teeb komisjon nõukogule ettepaneku kriisietapi pikendamiseks. Nõukogu võib kvalifitseeritud häälteenamusega pikendada kriisietappi nõukogu rakendusaktiga. Pikenduse kestus on piiratud ja see määratakse kindlaks nõukogu rakendusaktis. Kui see on nõuetekohaselt põhjendatud, võib komisjon teha korduvalt ettepaneku kriisietapi pikendamiseks.

- 3a. Kriisietapi käigus hindab komisjon pärast konsulteerimist Euroopa pooljuhtide nõukojaga kriisietapi ennetähtaegse lõpetamise asjakohasust. Kui komisjon leiab, et ennetähtaegne lõpetamine on vajalik, teeb ta nõukogule ettepaneku kriisietapi lõpetamiseks. Nõukogu võib kriisietapi lõpetada nõukogu rakendusaktiga.
4. Kriisietapi ajal kutsub komisjon liikmesriigi taotlusel või omal algatusel vajaduse korral kokku Euroopa pooljuhtide nõukoja erakorralised istungid. Liikmesriigid teevad tihedat koostööd komisjoniga ja annavad õigeaegselt teada kõikidest Euroopa pooljuhtide nõukojas pooljuhtide tarneahela suhtes võetavatest riiklikest meetmetest.
5. Kui kriisietapi aktiveerimise perioodi kestus lõpeb või kui kriisietapp lõpetatakse ennetähtaegselt vastavalt lõikele 3a, lõpetatakse koheselt artiklite 20, 21 ja 22 kohaselt võetud meetmete kohaldamine.

3. JAGU

REAGEERIMINE NAPPUSELE

Artikkel 19

Hädaabimeetmed

1. Kui kriisietapp aktiveeritakse vastavalt artikli 18 lõikele 2 ja kui see on asjakohane pooljuhtide kriisi lahendamiseks liidus, võib komisjon võtta artiklis 20 sätestatud meetme selles sätestatud tingimustel. Lisaks võib komisjon võtta artiklis 21 või artiklis 22 või mõlemas sätestatud meetmeid nendes sätestatud tingimustel.
- [2. välja jäetud]

3. Kui kriisietapp aktiveeritakse vastavalt artikli 18 lõikele 2 ja kui see on asjakohane pooljuhtide kriisi lahendamiseks liidus, võib Euroopa pooljuhtide nõukoda hinnata kaitsemeetmete võimaliku kehtestamise eeldatavat mõju, võttes arvesse, kas turuolukord vastab olulise toote märkimisväärsele nappusele vastavalt määrusele 2015/479, ja esitada komisjonile arvamuse.
4. Lõikes 1 osutatud meetmete kasutamine peab olema proportsionaalne ja piirduma sellega, mis on vajalik kriitilise tähtsusega sektoreid mõjutavate tõsiste häirete kõrvaldamiseks liidus, ning see peab olema liidu parimates huvides. Nende meetmete kasutamisel välditakse VKEd eproportsionaalset halduskoormust.
5. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu korrapäraselt kõigist lõike 1 kohaselt võetud meetmetest ja põhjendab oma otsust.
6. Komisjon võib pärast konsulteerimist Euroopa pooljuhtide nõukojaga anda välja suunised kiireloomuliste meetmete rakendamise ja kasutamise kohta.

Artikkel 20

Teabe kogumine

1. Kui kriisietapp aktiveeritakse vastavalt artikli 18 lõikele 2, võib komisjon nõuda pooljuhtide tarneahelas tegutsevatelt ettevõtjatelt teavet oma tootmisvõimekuse, tootmisvõimsuse ja jooksvate esmaste häirete kohta. Nõutav teave on piiratud sellega, mis on vajalik pooljuhtide kriisi olemuse hindamiseks või võimalike leevendamise- või kiireloomuliste meetmete kindlakstegemiseks ja hindamiseks riiklikul või liidu tasandil. Teabenõuded ei hõlma sellise teabe esitamist, mille avalikustamine oleks vastuolus liikmesriikide riikliku julgeoleku huvidega.

- 1a. Enne teabenõude esitamist korraldab komisjon vabatahtliku konsulteerimise representatiivse arvu asjaomaste ettevõtjatega, et teha kindlaks sellise nõude asjakohane ja proportsionaalne sisu. Komisjon töötab teabenõude välja koostöös Euroopa pooljuhtide nõukojaga.
- 1b. Komisjon kasutab teabenõude esitamiseks artikli 15 lõikes 1a ette nähtud turvalisi vahendeid. Selleks edastavad riikide pädevad asutused komisjonile artikli 15 lõike 1b kohaselt koostatud kontaktide loetelu. Kogu saadud teavet käideldakse vastavalt artiklile 27. Komisjon edastab teabenõude koopia viivitamata selle liikmesriigi pädevale asutusele, kelle territooriumil adressaadiks oleva ettevõtja tootmisüksus asub. Kui riigi pädev asutus seda nõuab, edastab komisjon asjaomaselt ettevõtjalt kooskõlas liidu õigusega saadud teabe.
2. Teabenõudes nimetatakse nõude õiguslik alus, nõue peab olema andmete detailsuse ja mahu ning taotletud andmetele juurdepääsu sageduse mõttes proportsionaalne, võtma arvesse ettevõtja õiguspäraseid eesmärke ning andmete kättesaadavaks tegemiseks vajalikke kulusid ja jõupingutusi ning määrama kindlaks teabe esitamise tähtaja. Selles märgitakse ka artiklis 28 sätestatud karistused.
3. Nõutud teabe esitavad ettevõtjate või asjaomaste ettevõtjate ühenduste nimel ettevõtjate omanikud või nende esindajad, ning juriidiliste isikute, äriühingute ja iseseisva õigusvõimeta ühenduste puhul isikud, kes on seaduse või põhikirja järgi volitatud neid esindama. Nõuetekohaselt volitatud juristid võivad esitada teavet oma klientide nimel. Viimased jäävad täielikult vastutavaks selle eest, et ei esitataks ebatäielikku, ebaõiget või eksitavat teavet.

4. Kui ettevõtja esitab vastuseks käesoleva artikli alusel esitatud nõudele kas tahtlikult või raske hooletuse tõttu ebaõiget, mittetäielikku või eksitavat teavet või ei jätab teabe ettenähtud tähtaja jooksul esitamata, määratakse talle trahv vastavalt artiklile 28, välja arvatud juhul, kui ettevõtja jätab nõutud teabe esitamata nõuetekohaselt põhjendatud alustel.
5. Kui liidus asutatud ettevõtja saab teabenõude oma pooljuhtidega seotud tegevuse kohta kolmandast riigist, teavitab ta sellest komisjoni viisil, mis võimaldab komisjonil nõuda samalaadset teavet. Komisjon teavitab Euroopa pooljuhtide nõukoda sellisest kolmanda riigi taotlusest.

Artikkel 21

Prioriteetsed tellimused

1. Kui kriisietapp aktiveeritakse vastavalt artikli 18 lõikele 2, võib komisjon kohustada integreeritud tootmisrajatisi ja ELi avatud pooljuhitehaseid võtma vastu ja prioriseerima kriisi korral olulisi tooteid, mida kasutavad kas kriitilise tähtsusega sektorid otseselt või mida kasutatakse kriitilise tähtsusega sektorites kasutatavate seadmete tootmiseks („prioriteetne tellimus“). See kohustus on ülimuslik mis tahes era- või avalik-õigusliku kohustuse suhtes.
2. Lõikes 1 sätestatud kohustuse võib kehtestada ka teistele ettevõtjatele seoses nende pooljuhtide tootmisrajatistega, mille puhul nad on nõustunud sellise võimalusega avaliku sektori toetuse saamise kontekstis.
3. Kui liidus asutatud pooljuhtide ettevõtja suhtes kohaldatakse kolmanda riigi prioriteetse tellimuse meedet, teavitab ta sellest komisjoni. Kui see kohustus mõjutab märkimisväärselt teatavate kriitilise tähtsusega sektorite toimimist, võib komisjon kohustada kõnealust ettevõtjat võtma vastu ja käsitlema prioriteetsena kriisi korral oluliste toodete tellimusi kooskõlas lõigetega 4, 5 ja 6.

- 3a. Prioriteetsed tellimused piirduvad toetusesaajatega, kelle tegevus on häiritud või mille puhul on olemas tegevuse häirete oht ning kes ei suutnud nappuse mõju muude vahenditega vältida ega leevendada. Komisjon võib toetusesaajalt nõuda selle kohta asjakohaste tõendite esitamist.
4. Lõigetest 1, 2 ja 3 tulenevad kohustused kehtestab komisjon oma otsusega. Enne üksikotsuste tegemist konsulteerib komisjon Euroopa pooljuhtide nõukojaga prioriteetsete tellimuste kasutamise üle asjaomases kriitilise tähtsusega sektoris. Otsus tehakse kooskõlas kõigi kohaldatavate liidu juriidiliste kohustustega, võttes arvesse juhtumi asjaolusid, sealhulgas vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Otsuses võetakse eelkõige arvesse asjaomase ettevõtja õiguspäraseid eesmärgi ning tootmisjärjekorra muutmiseks vajalikke kulusid ja jõupingutusi. Komisjon märgib oma otsuses prioriteetse tellimuse õigusliku aluse, määrab tähtaja, mille jooksul tellimus tuleb täita, ning vajaduse korral täpsustab toote ja koguse ning märgib artiklis 28 sätestatud karistused kohustuse täitmata jätmise eest. Prioriteetne tellimus esitatakse õiglase ja mõistliku hinnaga.
5. Enne prioriteetsete tellimuste esitamist vastavalt lõikele 1 annab komisjon eeldatavale prioriteetse tellimuse saajale võimaluse esitada oma seisukohad tellimuse teostatavuse ja üksikasjade kohta. Komisjon ei esita prioriteetset tellimust, kui:
- a) ettevõtja ei suuda täita prioriteetset tellimust ebapiisava tootmisvõimekuse või tootmisvõimsuse tõttu, isegi tellimuse eeliskohtlemise korral;
 - b) tellimuse vastuvõtmine tooks kaasa ebamõistliku majandusliku koormuse ja tooks ettevõtjale kaasa erilised raskused.

6. Kui ettevõtja on kohustatud prioriteetse tellimuse vastu võtma ja seda prioriteetsena käsitlema, ei vastuta ta selliste lepinguliste kohustuste rikkumise eest, mis on vajalikud prioriteetsete tellimuste täitmiseks. Vastutus välistatakse ainult sel määral, mil lepinguliste kohustuste rikkumine oli vajalik ettenähtud prioriteetsuse täitmiseks.
7. Komisjon võtab vastu rakendusakti, millega kehtestatakse prioriteetsete tellimuste toimumiseks vajalik praktiline ja tegevuskord. See rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 33 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 22

Ühisostmine

1. Kui kriisietapp aktiveeritakse vastavalt artikli 18 lõikele 2, võib komisjon kahe või enama liikmesriigi taotlusel tegutseda osaleda soovivate liikmesriikide („osalevad liikmesriigid“) nimel keskse hankijana nende kriisi korral oluliste toodete riigihangetes, mida kasutavad kas kriitilise tähtsusega sektorid otseselt või mida kasutatakse kriitilise tähtsusega sektorites kasutatavate seadmete tootmiseks („ühisostmine“). Ühisostmises osalemine ei piira muid hankemenetlusi.
2. Komisjon hindab taotluse kasulikkust, vajalikkust ja proportsionaalsust, võttes arvesse Euroopa pooljuhtide nõukoja seisukohti. Kui komisjon otsustab jätta taotluse rahuldamata, teavitab ta sellest asjaomaseid liikmesriike ja Euroopa pooljuhtide nõukoda ning põhjendab oma keeldumist.
3. Komisjon koostab ettepaneku lepingu kohta, mille allkirjastavad osalevad liikmesriigid. Selle lepinguga korraldatakse üksikasjalikult lõikes 1 osutatud ühisostmine ja antakse komisjonile volitused osalevate liikmesriikide nimel tegutsemiseks.

4. Komisjon korraldab käesoleva määruse alusel hankeid kooskõlas normidega, mida kohaldatakse komisjoni enda hankemenetluste suhtes vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) 2018/1046²⁶ (finantsmäärus). Komisjonil võib olla võimalus ja vastutus sõlmida kõikide osalevate liikmesriikide nimel ettevõtjate, sealhulgas kriisi korral oluliste toodete üksiktootjatega lepinguid, mis käsitlevad selliste toodete ostmist või selliste toodete tootmise või arendamise rahastamist, vastutasuks eelisõiguse eest tulemustele.
5. Kui kriisi korral oluliste toodete hankimine hõlmab rahastamist liidu eelarvest, võib ettevõtjatega sõlmitavates erilepingutes sätestada eritingimused.
6. Komisjon viib läbi hankemenetlused ja sõlmib ettevõtjatega osalevate liikmesriikide nimel lepingud. Komisjon kutsub osalevaid liikmesriike üles nimetama esindajad, kes osalevad hankemenetluste ettevalmistamisel. Ostetud toodete kasutuselevõtu ja edasimüügi eest vastutavad osalevad liikmesriigid.
7. Käesoleva artikli kohane ühisostmine ei piira muude finantsmääruses sätestatud vahendite kohaldamist.

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

V PEATÜKK

JUHTIMINE

1. JAGU

EUROOPA POOLJUHTIDE NÕUKODA

Artikkel 23

Euroopa pooljuhtide nõukoja loomine ja ülesanded

1. Luuakse Euroopa pooljuhtide nõukoda.
2. Euroopa pooljuhtide nõukoda annab komisjonile nõu, abi ja soovitusi vastavalt käesolevale määrusele, eelkõige:
 - a) annab algatuse kohta nõu kiipide ühissetevõtte ametiasutuste nõukogule;
 - b) annab komisjonile nõu integreeritud tootmisrajatiste ja ELi avatud pooljuhitehaste taotluste hindamisel;
 - c) peab arutelusid ja teeb ettevalmistusi selliste konkreetsete sektorite ja tehnoloogiate kindlaksmääramiseks, millel on potentsiaalselt suur sotsiaalne või keskkonnavalne mõju, ning mis sellest tulenevalt vajavad sertifitseerimist roheliste, usaldusväärsete ja ohutute toodetena,
 - d) tegeleb järelevalve ja kriisidele reageerimise küsimustega;

- e) annab nõu ja soovitusi käesoleva määruse rakendamise kohta, hõlbustades liikmesriikidevahelist koostööd ja teabevahetust käesoleva määrusega seotud küsimustes.
3. Euroopa pooljuhtide nõukoda toetab komisjoni rahvusvahelises koostöös, sealhulgas teabe kogumisel ja kriiside hindamisel, kooskõlas rahvusvaheliste kohustustega.
4. Euroopa pooljuhtide nõukoda tagab vajaduse korral koordineerimise, koostöö ja teabevahetuse liidu õiguse alusel loodud asjaomaste kriisile reageerimise ja kriisiks valmisoleku struktuuridega.
5. Euroopa pooljuhtide nõukoda võib korraldada teabevahetust huvitatud kolmandate isikutega, et saada asjakohasel määral teavet oma tegevuse jaoks.

Artikkel 24

Euroopa pooljuhtide nõukoda struktuur

1. Euroopa pooljuhtide nõukoda koosneb liikmesriikide esindajatest ja selle eesistujaks on komisjoni esindaja.
2. Iga liikmesriik nimetab Euroopa pooljuhtide nõukotta kõrgetasemelise esindaja. Kui see on funktsiooni ja eksperditeadmiste osas asjakohane, võib liikmesriigil seoses Euroopa pooljuhtide nõukoda eri ülesannetega olla rohkem kui üks esindaja. Igal Euroopa pooljuhtide nõukoda liikmel on asendusliige. Võimaluse korral teeb Euroopa pooljuhtide nõukoda otsused konsensuse alusel. Kui konsensust ei ole võimalik saavutada, teeb Euroopa pooljuhtide nõukoda otsuse liikmesriikide kahekolmandikulise häälteenamusega. Igal liikmesriigil on esindajate arvust olenemata ainult üks hääl.

3. Euroopa pooljuhtide nõukoda võtab oma esimesel istungil komisjoni ettepaneku alusel ja tema nõusolekul vastu oma töökorra.
4. Komisjon võib konkreetsete küsimuste uurimiseks moodustada alalisi või ajutisi allrühmi. Vajaduse korral võib komisjon kutsuda sellistesse allrühmadesse vaatlejatena organisatsioone, kes esindavad pooljuhtide väärtusahela huve, sealhulgas protsessori- ja pooljuhitehnoloogiate tööstusliit ning pooljuhtide kasutajad liidu tasandil. Luuakse allrühm, kuhu kuuluvad liidu teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonid, et uurida strateegiliste tehnoloogiasuundade konkreetseid aspekte ja anda sellest aru Euroopa pooljuhtide nõukojale.

Artikkel 25

Euroopa pooljuhtide nõukoja tegevus

1. Euroopa pooljuhtide nõukoja korralised istungid toimuvad vähemalt kord aastas. Nõukoda võib pidada erakorralisi istungeid komisjoni või liikmesriigi taotlusel, nagu on osutatud artiklites 15 ja 18.
2. Euroopa pooljuhtide nõukoda peab eraldi istungeid artikli 23 lõike 2 punktis a osutatud ülesannete ning artikli 23 lõike 2 punktides b, c ja d osutatud ülesannete täitmiseks.
3. Eesistuja kutsub kokku koosolekud ja valmistab ette päevakorra vastavalt Euroopa pooljuhtide nõukoja käesolevast määrusest tulenevatele ülesannetele ja nõukoja töökorrale. Komisjon pakub Euroopa pooljuhtide nõukojale artikli 23 kohaseks tegevuseks haldus- ja analüütilist tuge.

4. Eesistuja võib kutsuda istungitel osalema asjaomase küsimusega seotud eriteadmistega eksperte, sealhulgas sidusrühmade organisatsioonidest, ja määrata vaatlejaid, sealhulgas liikmete soovitusel. Eesistuja võib hõlbustada teabevahetust Euroopa pooljuhtide nõukoja ning muude liidu organite, asutuste, ekspertide ja nõuanderühmade vahel. Selleks kutsub eesistuja Euroopa pooljuhtide nõukotta vaatlejana Euroopa Parlamendi esindaja. Eesistuja tagab, et asjaomased teised liidu institutsioonid ja asutused osalevad vaatlejatena Euroopa pooljuhtide nõukoja istungitel, mis on seotud IV peatükiga *Järelevalve ja kriisidele reageerimine*.
- 4a. Vaatlejatel ja ekspertidel ei ole hääleõigust ning nad ei osale Euroopa pooljuhtide nõukoja ja selle allrühmade arvamuste, soovitude või nõuannete koostamisel.
5. Euroopa pooljuhtide nõukoda võtab vajalikud meetmed, et tagada konfidentsiaalse teabe turvaline käitlemine ja töötlemine.

2. JAGU

RIIKIDE PÄDEVAD ASUTUSED

Artikkel 26

Riikide pädevate asutuste ja ühtsete kontaktpunktide määramine

1. Iga liikmesriik määrab ühe või mitu riigi pädevat asutust, et tagada käesoleva määruse kohaldamine ja rakendamine riigi tasandil.

2. Kui liikmesriigid määravad rohkem kui ühe riigi pädeva asutuse, määravad nad selgelt kindlaks asjaomaste asutuste vastavad kohustused ning tagavad, et nad teevad tulemuslikult ja tõhusalt koostööd käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks, sealhulgas seoses lõikes 3 osutatud riigi ühtse kontaktpunkti määramise ja tegevusega.
3. Iga liikmesriik määrab ühe riigi ühtse kontaktpunkti, kes täidab sidepidamisfunktsiooni, et tagada piiriülene koostöö teiste liikmesriikide pädevate asutuste, komisjoni ja Euroopa pooljuhtide nõukojaga („ühtne kontaktpunkt“). Kui liikmesriik nimetab ainult ühe pädeva asutuse, siis on see pädev asutus ka ühtne kontaktpunkt.
4. Iga liikmesriik teavitab komisjoni riigi pädeva asutuse või rohkem kui ühe riigi pädeva asutuse määramisest ning riigi ühtsest kontaktpunktist, sealhulgas nende käesolevast määrusest tulenevatest täpsetest ülesannetest ja kohustustest, nende kontaktandmetest ja nende hilisematest muudatustest.
5. Liikmesriigid tagavad, et riikide pädevad asutused, sealhulgas määratud ühtne kontaktpunkt, kasutavad oma volitusi erapooletult, läbipaistvalt ja õigeaegselt ning et neile antakse volitused ja piisavad tehnilised, rahalised ja inimressursid käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks.
6. Liikmesriigid tagavad, et vajaduse korral ning kooskõlas liidu ja siseriikliku õigusega konsulteerivad riikide pädevad asutused teiste asjaomaste riigi ametiasutustega ja asjaomaste huvitatud isikutega ning teevad nendega koostööd. Komisjon hõlbustab riikide pädevate asutuste vahelist kogemuste vahetamist.

VI PEATÜKK

KONFIDENTSIAALSUS JA KARISTUSED

Artikkel 27

Konfidentsiaalse teabe käsitlemine

- 2. Käesoleva määruse rakendamise käigus saadud teavet kasutatakse üksnes käesoleva määruse kohaldamisel ning seda kaitstakse asjakohaste liidu ja siseriiklike õigusaktidega.
- 1. Artiklite 12, 15 ja 20 ning artikli 21 lõike 3 kohaselt saadud teave on ametisaladus ning seda kaitstakse liidu institutsioonide suhtes kohaldatavate eeskirjade ja vastava siseriikliku õigusega.
- 1. Komisjon ja siseriiklikud asutused, nende ametnikud, teenistujad ja muud nende asutuste järelevalve all töötavad isikud tagavad oma ülesannete ja tegevuse käigus saadud teabe konfidentsiaalsuse. See kohustus kehtib ka kõigi liikmesriikide esindajate, vaatlejate, ekspertide ja muude osalejate suhtes, kes osalevad Euroopa pooljuhtide nõukoja istungitel vastavalt artiklile 23, ning komitee liikmete suhtes vastavalt artikli 33 lõikele 1.

2. Komisjon ja liikmesriigid võivad vajaduse korral vahetada artiklite 15 ja 20 kohaselt saadud teavet nende kolmandate riikide pädevate asutustega, kellega nad on leppinud kokku kahe- või mitmepoolsetes konfidentsiaalsuse kokkulepetes, mis tagavad konfidentsiaalsuse piisava taseme, kuid võivad seda teha üksnes koondkujul, vältides liikmesriigis tegutseva äriühingu konkreetse olukorra kohta mis tahes järelduste avalikustamist. Enne kui komisjon või liikmesriigid hakkavad teavet vahetama, teavitavad nad Euroopa pooljuhtide nõukoda jagatavast teabest ja vastavast konfidentsiaalsuse kokkuleppest.
3. Komisjon võib pärast teabe kogumisel saadud kogemusi võtta vajaduse korral vastu rakendusakte, et määrata kindlaks konfidentsiaalse teabe käsitlemise praktiline kord käesoleva määruse kohase teabevahetuse kontekstis. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 33 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 28

Karistused ja trahvid

1. Komisjon võib, kui seda peetakse vajalikuks ja proportsionaalseks ning pärast artikli 31 kohaselt ärakuulamisvõimaluse andmist, oma otsusega:
 - a) määrata trahve, kui ettevõtja annab tahtlikult või raske hooletuse tõttu ebaõiget, mittetäielikku või eksitavat teavet vastuseks artikli 20 kohaselt esitatud nõudele või ei esita teavet ettenähtud tähtaja jooksul;
 - b) määrata trahve, kui ettevõtja tahtlikult või raske hooletuse tõttu ei täida kohustust teavitada komisjoni kolmanda riigi kehtestatud kohustusest vastavalt artikli 20 lõikele 5 ja artikli 21 lõikele 3, välja arvatud juhul, kui ettevõtja jätab nõutud teabe esitamata nõuetekohaselt põhjendatud alustel;

- c) määrata perioodilisi karistusmaksid, kui ettevõtja tahtlikult või raske hooletuse tõttu ei täida kriisi korral oluliste toodete tootmise prioriteetsena käsitlemise kohustust vastavalt artiklile 21.

Komisjon teavitab Euroopa pooljuhtide nõukoda kõigist käesoleva lõike kohaselt tehtud otsustest.

2. Lõike 1 punktis a osutatud juhtudel määratavad trahvid ei ületa 300 000 eurot. Lõike 1 punktis b osutatud juhtudel määratavad trahvid ei ületa 150 000 eurot. Kui asjaomane ettevõtja on VKE, ei ületa määratavad trahvid 50 000 eurot.
3. Lõike 1 punktis c osutatud juhul määratud perioodilised karistusmaksed ei ületa 1,5 % jooksvast päevakäibest iga tööpäeva kohta, mil artiklis 21 sätestatud kohustust ei täideta, arvutatuna alates prioriteetse tellimuse esitamise otsuses määratud kuupäevast. Kui asjaomane ettevõtja on VKE, ei ületa määratud perioodilised karistusmaksed 0,5 % jooksvast päevakäibest.
4. Trahvi või perioodilise karistusmakse summa kindlaksmääramisel võetakse arvesse rikkumise olemust, raskusastet ja kestust, sealhulgas juhul, kui ei täideta artikli 21 kohast prioriteetset tellimust ja kui ettevõtja on prioriteetse tellimuse osaliselt täitnud, võttes nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse ja asjakohasuse põhimõtteid.
5. Kui ettevõtja on täitnud kohustuse, mille täitmiseks karistusmaks määrati, võib komisjon määrata karistusmakse lõppsumma esialgses otsuses ettenähtud karistusmaksest väiksemana.

6. Euroopa Liidu Kohtul on täielik pädevus vaadata läbi otsused, millega komisjon on määranud trahvid või perioodilised karistusmaksed. Euroopa Kohus võib määratud trahvi või perioodilise karistusmakse tühistada, seda vähendada või suurendada.

Artikkel 29

Trahvide ja perioodiliste karistusmaksete määramise aegumistähtaeg

1. Artiklil 28 põhinevatel komisjoni volitustel on järgmised aegumistähtajad:
 - a) kaks aastat juhul, kui on rikutud artikli 20 kohaseid teabenõudeid käsitlevaid sätteid;
 - b) kaks aastat juhul, kui on rikutud artikli 20 lõike 5 ja artikli 21 lõike 3 kohaseid teavitamiskohustust käsitlevaid sätteid;
 - c) kolm aastat juhul, kui on rikutud sätteid, mis käsitlevad kohustust pidada esmatähtsaks kriisi korral oluliste toodete tootmist vastavalt artiklile 21.
2. Aegumistähtaega arvestatakse eeskirjade rikkumise toimepaneku päevast. Kestva või korduva rikkumise puhul hakatakse aegumistähtaega arvestama viimase rikkumise toimepaneku päevast.
3. Kõik meetmed, mida komisjon või liikmesriikide pädevad asutused võtavad käesoleva määruse sätete järgimise tagamiseks, katkestavad aegumistähtaaja kulgemise.
4. Aegumistähtaeg katkeb kõigi poolte suhtes, keda peetakse rikkumises osalemise eest vastutavaks.

5. Kui aegumistähtaeg katkeb, hakatakse seda iga kord uuesti arvestama. Aegumistähtaeg möödub hiljemalt päeval, mil kahekordse aegumistähtajaga võrdne ajavahemik lõpeb, ilma et komisjon oleks määranud trahvi või perioodilist karistusmakset; Seda tähtaega pikendatakse aja võrra, mille jooksul aegumistähtaeg oli peatatud, sest komisjoni otsust menetleti Euroopa Liidu Kohtus.

Artikkel 30

Sundtäitmise aegumistähtaeg

1. Komisjoni õigusel nõuda artikli 28 alusel tehtud otsuste täitmist on kolme aasta pikkune aegumistähtaeg.
2. Aegumistähtaega hakatakse arvestama lõpliku otsuse tegemise päevast.
3. Trahvide ja perioodiliste karistusmaksete sundtäitmise aegumistähtaeg katkeb:
 - a) kui teatatakse otsusest muuta trahvi või perioodilise karistusmakse algset summat või otsusest jätta sellise muutmise taotlus rahuldamata;
 - b) kui komisjon või tema taotlusel tegutsev liikmesriik võtab meetmeid, mille eesmärk on pöörata trahv või perioodiline karistusmakse täitmisele.

4. Iga kord, kui aegumistähtaeg katkeb, hakatakse seda uuesti arvestama.
5. Trahvide ja perioodiliste karistusmaksete sundtäitmise aegumistähtaeg peatatakse seniks, kuni:
 - a) on antud aega maksmiseks;
 - b) makse sissenõudmine on peatatud Euroopa Liidu Kohtu otsusega.

Artikkel 31

Trahvide või perioodiliste karistusmaksete määramisel on õigus olla ära kuulatud

1. Enne artikli 28 kohase otsuse vastuvõtmist annab komisjon asjaomasele ettevõtjale võimaluse väljendada oma seisukohti seoses järgmisega:
 - a) komisjoni esialgsed järeldused, sealhulgas kõik need küsimused, mille suhtes on komisjon esitanud vastuväiteid;
 - b) meetmed, mida komisjon võib kavatseda võtta käesoleva lõike punktis a osutatud esialgsete järelduste põhjal.
2. Asjaomased ettevõtjad võivad esitada oma tähelepanekud lõike 1 punkti a kohaste komisjoni esialgsete järelduste kohta aja jooksul, mille komisjon on oma esialgsetes järeldustes määratlenud ja mis ei tohi olla lühem kui 14 päeva.
3. Komisjon lähtub oma otsustes üksnes sellistest vastuväidetest, mille kohta asjaomased ettevõtjad on saanud esitada oma seisukoha.

4. Igasuguse menetluse käigus tagatakse täielikult asjaomaste ettevõtjate kaitseõigus. Asjaomasel ettevõtjal on õigus saada juurdepääs komisjoni toimikule vastavalt kokkulepitud avalikustamise tingimustele, tingimusel et võetakse arvesse ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi. Toimikutele juurdepääsu õigus ei laiene konfidentsiaalsele teabele ning komisjoni või liikmesriikide asutuste sisekasutuseks mõeldud dokumente. Eelkõige ei laiene juurdepääsuõigus komisjoni ja kõnealuste liikmesriikide asutuste kirjavahetusele. Käesolev lõige ei takista komisjonil avalikustada ja kasutada teavet, mis on vajalik rikkumise tõendamiseks.

VII PEATÜKK

KOMITEEMENETLUS

[Artikkel 32]

[välja jäetud]

Artikkel 33

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee („pooljuhtide komitee“). Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes artikliga 5.

VIII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 34

Määruse (EL) 2021/694 (millega luuakse programm „Digitaalne Euroopa“ ja tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2015/2240) muutmine

1. Määrust (EL) nr 2021/694 muudetakse järgmiselt.

(1) **Artikli 3 lõikesse 2** lisatakse punkt f järgmises sõnastuses:

„f) erieesmärk nr 6 – „Pooljuhid““;

(2) lisatakse artikkel 8a järgmises sõnastuses:

„Artikkel 8a

Erieesmärk nr 6 – „Pooljuhid“

Erieesmärgi nr 6 „pooljuhid“ raames antava liidu rahalise toetusega püütakse saavutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse XX/XX artikli 4 lõike 2 punktides a–d sätestatud eesmärgid.“

(3) **Artikli 9 lõikeid 1 ja 2** muudetakse järgmiselt:

„Artikkel 9

Eelarve

1. Rahastamispakett programmi rakendamiseks ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 on 8 238 000 000 eurot jooksevhindades.

2. Lõikes 1 esitatud summa soovituslik jaotus on järgmine:

2 076 914 000 eurot erieesmärgiks nr 1 – „Kõrgjõudlusega andmetöötlus“;

1 841 956 000 eurot erieesmärgiks nr 2 – „Tehisintellekt“;

1 529 566 000 eurot erieesmärgiks nr 3 – „Küberturvalisus ja usaldus“;

517 347 000 eurot erieesmärgiks nr 4 – „Kõrgtasemel digioskused“;

1 022 217 000 eurot erieesmärgiks nr 5 – „Digivõimekuse juurutamine ja parim kasutamine ning koostalitlusvõime“.

1 250 000 000 eurot erieesmärgiks nr 6 – „Pooljuhid“.

(4) **Artikli 11 lõige 2** asendatakse järgmisega:

‘2. Erieesmärkide nr 1, nr 2, nr 3 ja nr 6 raames käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kolmandate riikide ja organisatsioonidega tehtava koostöö suhtes kohaldatakse artiklit 12.’

(5) **Artikli 12** lõige 6 asendatakse järgmisega:

‘6. Kui see on julgeolekukaalutlustel asjakohaselt põhjendatud, võib tööprogrammis sätestada ka, et assotsieerunud riikides asutatud õigussubjektidel ning liidus asutatud, ent kolmandatest riikidest kontrollitavatel õigussubjektidel võib olla õigus osaleda kõigis või teatavates erieesmärkide nr 1, nr 2 **ja nr 6** meetmetes üksnes juhul, kui nad vastavad nõuetele, mida need õigussubjektid peavad täitma, et tagada liidu ja selle liikmesriikide oluliste julgeolekuhuude kaitse ning salastatud dokumentides sisalduva teabe kaitse. Need nõuded sätestatakse tööprogrammis.’“

(6) **Artiklisse 13** lisatakse lõige 3 järgmises sõnastuses:

‘3. Erieesmärgi nr 6 koostoimet liidu muude programmidega on kirjeldatud määruse XX/XX artiklis 6 ja III lisas.’“

(7) **Artiklit 14** muudetakse järgmiselt:

lõige 1 asendatakse järgmisega:

(8) ‘1. Programmi rakendatakse eelarve otsese täitmise kaudu vastavalt finantsmäärusele või eelarve kaudse täitmise kaudu, delegeerides teatavad rakendusülesanded finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktis c osutatud üksustele vastavalt käesoleva määruse artiklitele 4–8a. Üksused, kellele on delegeeritud programmi rakendamine, võivad käesolevas määruses sätestatud osalemise ja levitamise õigusnormidest kõrvale kalduda üksnes siis, kui selline kõrvalekaldumine on ette nähtud nende üksuste loomise või nendele üksustele eelarve täitmise alaste ülesannete delegeerimise õigusaktis või, kui tegemist on finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktide ii, iii või v kohaste üksustega, kui selline kõrvalekaldumine on ette nähtud rahalist panust käsitlevas lepingus ja seda on vaja nende üksuste tegevusega seotud spetsiifiliste vajaduste või meetme olemuse tõttu.’

(9) **Artiklisse 14** lisatakse järgmine lõige:

‘4. Kui määruse XX/XX artiklis 22 sätestatud tingimused on täidetud, kohaldatakse kõnealuse artikli sätteid.’

(10) **Artikli 17** lõige 1 asendatakse järgmisega:

‘1. Rahastamiskõlblikud on üksnes meetmed, mis aitavad saavutada artiklites 3–8a sätestatud eesmärgi.’

(11) **I lisale** lisatakse järgmine lõik:

„Erieesmärk nr 6 – Pooljuhid

Erieesmärgi nr 6 alla kuuluvad meetmed on esitatud määruse XX/XX artiklis 5.’

(12) **II lisasse** lisatakse järgmine lõik:

„Erieesmärk nr 6 – Pooljuhid

Mõõdetavad näitajad, mida kasutatakse programmi rakendamise järelevalveks ja mille abil antakse aru erieesmärgi nr 6 saavutamisel teatud edusammudest, on esitatud määruse XX/XX II lisas.“

(13) **III lisasse** lisatakse järgmine lõik:

„Erieesmärk nr 6 – Pooljuhid

Erieesmärgi nr 6 koostoime liidu programmidega on sätestatud määruse XX/XX III lisas.“

Artikkel 35

Hindamine ja läbivaatamine

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt kolm aastat pärast kuupäeva, mil käesolevat määrust hakatakse kohaldama, ning pärast seda iga nelja aasta järel aruande käesoleva määruse hindamise ja läbivaatamise kohta. Aruanded avalikustatakse.
2. Hindamise ja läbivaatamise eesmärgil esitavad Euroopa pooljuhtide nõukoda, liikmesriigid ja riikide pädevad asutused komisjonile tema taotluse korral teavet.

3. Hindamise ja läbivaatamise käigus võtab komisjon arvesse Euroopa pooljuhtide nõukoja, Euroopa Parlamendi, nõukogu ja muude asjaomaste asutuste ja allikate seisukohti ja tähelepanekuid.

Artikkel 36

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja

[LISA I lisa]

[välja jäetud]

MÕÕDETAVALD NÄITAJAD, MIDA KASUTATAKSE ALGATUSE RAKENDAMISE
JÄRELEVALVEKS JA MILLE ABIL ANTAKSE ARU ALGATUSE EESMÄRKIDE
SAAVUTAMISEL TEHTUD EDUSAMMUDEST

1. Algatusega toetatavates meetmetes osalevate juriidiliste isikute arv (jaotatud suuruse, liigi ja asukohariigi järgi).

Seoses tegevuseesmärgiga nr 1:

2. Algatuse raames välja töötatud või integreeritud projekteerimisvahendite arv.

Seoses tegevuseesmärgiga nr 2:

3. Algatuse raames projekteerimissuutlikkuse ja katseliinidesse erasektori poolt kaasinvesteeritud kogusumma.

Seoses tegevuseesmärgiga nr 3:

4. Nende kasutajate või kasutajakogukondade arv, kes taotlevad algatuse raames juurdepääsu projekteerimissuutlikkusele ja katseliinidele.

Seoses tegevuseesmärgiga nr 4:

5. Nende ettevõtjate arv, kes on kasutanud algatusega toetatud riiklike pädevuskeskuste teenuseid.
6. Nende isikute arv, kes on edukalt lõpetanud algatuse toetatavad koolitusprogrammid, et omandada kõrgetasemelisi oskusi ja haridust pooljuhi- ja kvantitehnoloogia valdkonnas.
- 6a. Nende pädevuskeskuste arv ELis, mis algatuse kontekstis kuuluvad Euroopa pädevuskeskuste võrgustikku.

Seoses tegevuseesmärgiga nr 5:

7. Selliste idufirmade, kasvufirmade ja VKEde arv, kes on saanud riskikapitali kiibifondi meetmetest, ning tehtud kapitaliinvesteeringute kogusumma.
8. ELis tegutsevate äriühingute investeeringute summa, sealhulgas väärtusahela segmentide kaupa, kus nad tegutsevad.

KOOSTOIME LIIDU PROGRAMMIDEGA

1. Algatuse koostoime **programmi „Digitaalne Euroopa“** erieesmärkidega nr 1–5 tagab järgmise:
 - a) algatuse sihipärane temaatiline rõhuasetus pooljuhi- ja kvanttehnoloogiatele on täiendav;
 - b) programmi „Digitaalne Euroopa“ erieesmärkidega nr 1–5 toetatakse digivõimekuse suurendamist kõrghariduses digitehnoloogias, sealhulgas **kõrgjõudlusega andmetöötlus, tehisintellekt ja küberturvalisus**; samuti toetatakse sellega kõrghariduses digioskusi;
 - c) algatusega investeeritakse suutlikkuse suurendamisse, et tugevdada tipptasemel ja järgmise põlvkonna **pooljuhi- ja kvanttehnoloogiate** projekteerimise, tootmise ja süsteemide integreerimise kõrghariduslikust võimekusest eesmärgiga arendada uuenduslikke ettevõtteid, tugevdada Euroopa pooljuhtide tarne- ja väärtusahelaid, teenindada peamisi tööstussektoreid ja luua uusi turge.
2. Koostoime **programmiga „Euroopa horisont“** tagab järgmise:
 - a) kuigi algatusega käsitletavat teemavaldkonnad kattuvad mitme programmi „Euroopa horisont“ teemavaldkonnaga, on toetatavate meetmete liigid, nende oodatavad väljundid ja sekkumispõhimõtted erinevad ning üksteist täiendavad;
 - b) programmi „Euroopa horisont“ raames toetatakse laialdaselt teadusuuringuid, tehnoloogia arendamist, tutvustamist, katsetamist, kontseptsiooni tõendamist, testimist ja prototüüpide valmistamist, kaasa arvatud uuenduslike digitehnoloogiate ärilise kasutuse eelne kasutuselevõtt, kasutades selleks eelkõige

- i) teemavaldkonna „Digivaldkond, tööstus ja kosmos“ samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ eraldi eelarvet, et arendada progressi võimaldavaid tehnoloogiaid (tehisintellekt ja robotika, järgmise põlvkonna internet, kõrgjõudlusega andmetöötlus ja suurandmed, olulised digitehnoloogiad (sh mikroelektroonika), mis ühendavad digitehnoloogiad muude tehnoloogiatega);
 - ii) teadustaristute toetamist samba „Tipptasemel teadus“ raames;
 - iii) digitaalsete aspektide lõimimist kõigi üleilmsete probleemide puhul (tervishoid, julgeolek, energeetika ja liikuvus, kliima jne) ning
 - iv) toetust läbimurdeliste uuenduste täiustamisele samba „Innovaatiline Euroopa“ raames (neist paljud ühendavad digitehnoloogiaid muude tehnoloogiatega);
- c) algatus keskendub üksnes pooljuhi- ja kvanttehnoloogiate ulatusliku suutlikkuse loomisele kogu Euroopas. Sellega investeeritakse järgmistesse valdkondadesse:
- i) innovatsiooni edendamine, toetades kahte omavahel tihedalt seotud tehnoloogilist suutlikkust, mis võimaldavad projekteerida uudseid süsteemikontseptsioone ning neid katseliinidel testida ja valideerida;
 - ii) sihipärase toetuse pakkumine, et suurendada koolitusvõimekust ning parandada kõrgetasemelisi rakenduslikke digipädevusi ja -oskusi eesmärgiga toetada tehnoloogiaid arendavat ja lõppkasutajatööstust pooljuhtide arendamisel ja kasutuselevõtul, ning
 - iii) riiklike pädevuskeskuste võrgustik, mis hõlbustab juurdepääsu lõppkasutajate kogukondadele ja tööstusharudele ning pakub neile eksperditeadmisi ja innovatsiooniteenuseid, et töötada välja uusi tooteid ja rakendusi ning tegeleda turutõrgetega;

- d) algatuse tehnoloogiaalane võimekus tehakse teadus- ja innovatsioonikogukonnale kättesaadavaks, sealhulgas programmi „Euroopa horisont“ kaudu toetatavate tegevuste jaoks;
- e) kui uudsete digitehnoloogiate arendamine programmi „Euroopa horisont“ raames edeneb, võetakse need tehnoloogiad võimaluse korral järk-järgult kasutusele ja need juurutatakse algatuse raames;
- f) programmi „Euroopa horisont“ oskuste ja pädevuste õppekavade väljatöötamise programme, kaasa arvatud need, mida pakutakse Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) teadmus- ja innovatsioonikogukondade ühistegevuskeskustes, täiendatakse algatusega toetatava suutlikkuse suurendamisega pooljuhi- ja kvanttehnoloogiate alaste kõrghariduslike rakenduslike digioskuste ja -pädevuste valdkonnas;
- g) kehtestatakse tugevad programmitöö ja rakendamise koordineerimismehhanismid, mis viivad programmi „Euroopa horisont“ ja käesoleva algatuse menetlused võimalikult suures ulatuses omavahel vastavusse. Nende juhtimisstruktuurid hõlmavad kõiki asjaomaseid komisjoni talitusi.

3. Koostoime liidu programmidega, mille eelarvet täidetakse jagatult, sealhulgas **ERF, ESF+, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfond**, tagab piirkondlike ja kohalike innovatsiooni ökosüsteemide arendamise ja tugevdamise, tööstuse ümberkujundamise ning ühiskonna ja avalike haldusasutuste digiülemineku. See hõlmab toetust tööstuse digiüleminekuks ja selle tulemuste ning uudsete tehnoloogiate ja uuenduslike lahenduste kasutuselevõtuks. Algatusega täiendatakse ja toetatakse toetatavate võimekuste riikidevahelist võrgustamist ja kaardistamist ning tehakse need kõigis liidu piirkondades VKEdele ja lõppkasutajatest tööstustele kättesaadavaks.

4. Koostoime **Euroopa ühendamise rahastuga** tagab järgmise:

- a) algatus keskendub ulatusliku digivõimekuse ja -taristu loomisele pooljuhtide valdkonnas, et tagada elutähtsate olemasolevate või testitud uuenduslike digilahenduste laialdane kasutuselevõtt ja juurutamine kogu Euroopas liidu raamistikus avalikku huvi pakkuvates või turutõrgetega valdkondades. Algatust tuleb rakendada peamiselt koos liikmesriikidega tehtavate kooskõlastatud ja strateegiliste investeeringute kaudu, mis on suunatud kogu Euroopas jagatava pooljuhitehnoloogiate digivõimekuse suurendamisele ning kogu liitu hõlmavatesse meetmetesse. See on eriti oluline elektrifitseerimise ja iseseisvate autode puhul ning peaks soodustama ja hõlbustama konkurentsivõimelisemate lõppkasutajasektorite arengut eelkõige liikuvus- ja transpordisektoris;
- b) algatuse võimekus ja taristu tuleb teha kättesaadavaks, et testida uusi uuenduslikke tehnoloogiaid ja lahendusi, mida saab kasutada liikuvus- ja transpordisektoris. Euroopa ühendamise rahastu toetab uute uuenduslike tehnoloogiate ja lahenduste kasutuselevõttu ning juurutamist liikuvuse ja transpordi valdkonnas ning ka muudes valdkondades;
- c) luuakse koordineerimismehhanismid, eelkõige asjakohaste juhtimisstruktuuride kaudu.

5. Koostoime **programmiga „InvestEU“** tagab järgmise:

- a) määruse (EL) 2021/523 raames pakutakse turupõhisel rahastamisel põhinevat toetust muu hulgas programmikohaste poliitikaeesmärkide saavutamiseks; sellist turupõhist rahastamist võib kombineerida toetuste andmisega;
- b) InvestEU fondi alla kuuluvat segarahastamisvahendit toetatakse segarahastamistoimingutes kasutatavate rahastamisvahendite vormis programmist „Euroopa horisont“ või programmist „Digitaalne Euroopa“.

6. Koostoime **programmiga „Erasmus+“** tagab järgmise:
- a) algatusega toetatakse tipptasemel pooljuhitehnoloogiate arendamiseks ja juurutamiseks vajalike kõrgtasemel digioskuste arendamist ja omandamist koostöös asjaomaste tööstusharudega;
 - b) programmi „Erasmus+“ kõrgtasemel oskuste osa täiendab algatuse sekkumisi, mis puudutavad oskuste omandamist kõigis valdkondades ja kõigil tasemetel, kasutades selleks liikuvuse kaudu saadud kogemusi.
7. Tagatakse koostoime ka muude pädevusi ja oskusi käsitlevate liidu programmide ja algatustega.
-